

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK TRIBUNÁLU (čtvrtého rozšířeného senátu)

25. října 2023 *

„Hospodářská soutěž – Zneužití dominantního postavení – Vnitřní trh se zemním plynem – Rozhodnutí konstatující porušení článku 102 SFEU – Regulovaný trh – Definice relevantního trhu – Rumunský tranzitní plynovod 1 – Držitel výlučného práva k užívání rumunského plynovodu 1 – Odepření přístupu – Povinnost veřejného poskytování služeb – Výjimka státního zásahu – Provozovatel přepravní soustavy – Provozovatel zásobníku plynu – Protisoutěžní strategie – Vylučující účinky – Jediné a trvající protiprávní jednání – Právo na obhajobu“

Ve věci T-136/19,

Bulgarian Energy Holding EAD, se sídlem v Sofii (Bulharsko),

Bulgartransgaz EAD, se sídlem v Sofii,

Bulgargaz EAD, se sídlem v Sofii,

zástupci: M. Powell, A. Komninos, H. Gafsen a W. De Catelle, advokáti,

žalobkyně,

podporované:

Bulharskou republikou, zástupci: L. Zaharieva a T. Mitova, jako zmocněnkyně,

vedlejší účastníci,

proti

Evropské komisi, zástupci: H. van Vliet, G. Meessen, J. Szczodrowski a C. Georgieva, jako zmocněnci,

žalované,

podporované:

Overgas Inc., se sídlem v Sofii, zástupci: S. Cappellari a S. Gröss, advokáti,

vedlejší účastníci,

* Jednací jazyk: angličtina.

TRIBUNÁL (čtvrtý rozšířený senát),

během porad ve složení: S. Gervasoni, předseda, L. Madise, P. Nihoul, R. Frendo (zpravodajka)
a J. Martín y Pérez de Nanclares, soudci,

za soudní kancelář: I. Kurme, radová,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

po jednání konaném dne 29. září 2022,

vydává tento

Rozsudek¹

[*omissis*]

I. Skutečnosti předcházející sporu

- 2 BEH je společnost zcela vlastněná bulharským státem. Práva bulharského státu ve společnosti BEH vykonává bulharský ministr energetiky. Společnost BEH má několik dceřiných společností působících v oblasti energetiky v Bulharsku. V odvětví zemního plynu vlastní 100 % kapitálu svých dceřiných společností Bulgargaz a Bulgartransgaz.
- 3 Společnost Bulgargaz je veřejným dodavatelem plynu v Bulharsku.
- 4 Společnost Bulgartransgaz je:
 - provozovatelem plynárenské přepravní soustavy (dále jen „provozovatel přepravní soustavy“) povoleným v Bulharsku; z tohoto titulu provozuje bulharskou přepravní soustavu (dále jen „přepravní soustava“) a bulharský tranzitní plynovod;
 - správcem (dále jen „GIS“) jediného zásobníku zemního plynu v této zemi, který se nachází pod zemí v Chiren (dále jen „zásobník plynu v Chiren“).

A. Skutkový rámec

[*omissis*]

1. K zásobování Bulharska plynem

- 6 Během období protiprávního jednání existovaly v Bulharsku dva zdroje zásobování plynem, a sice domácí výroba a dovozy z Ruska. Vzhledem k tomu, že domácí výroba byla v té době zanedbatelná, zásobování země téměř zcela záviselo na dovozu ruského plynu.

¹ – Jsou uvedeny pouze body tohoto rozsudku, jejichž zveřejnění Tribunál považuje za účelné.

- 7 Ruský plyn byl do Bulharska přepravován přes Ukrajinu a Rumunsko třemi plynovody, a to rumunskými tranzitními plynovody 1, 2 a 3, které řídila společnost Transgaz SA, provozovatel plynárenské přepravní soustavy v Rumunsku.
- 8 Rumunský tranzitní plynovod 1 (dále jen „rumunský plynovod 1“) vedl přes Rumunsko od vstupního bodu Isaccea 1, který se nachází na ukrajinsko-rumunské hranici až do vstupního bodu přepravní soustavy Negru Vodă 1, který se nachází na rumunsko-bulharské hranici. Přepravní soustava, která byla zase napojena na zásobník plynu v Chiren, byla čistě vnitrostátní soustavou, ke které byla připojena většina zákazníků a místních distribučních soustav v Bulharsku, s výjimkou zákazníků a distribučních soustav na jihozápadě Bulharska.
- 9 Rumunské tranzitní plynovody 2 a 3 kromě toho přepravovaly ruský plyn z ukrajinsko-rumunské hranice na rumunsko-bulharskou hranici na vstupních bodech Negru Vodă 2 a 3 a spojily se na bulharském území, čímž vytvořily bulharský tranzitní plynovod. Tento plynovod sloužil k omezenému zásobování jihozápadního Bulharska a přepravoval plyn především do Bývalé jugoslávské republiky Makedonie, Řecka a Turecka.
- 10 Přinejmenším do dubna 2016 byl tedy rumunský plynovod 1 jedinou schůdnou cestou pro přepravu plynu do Bulharska za účelem zásobování většiny území země.
- 11 Rumunský plynovod 1 s celkovou kapacitou 7,4 miliardy metrů krychlových ročně byl postaven v roce 1974 v souladu s mezivládní dohodou uzavřenou mezi Bulharskou lidovou republikou a Rumunskou socialistickou republikou dne 29. listopadu 1970 (dále jen „mezivládní dohoda z roku 1970“).
- 12 Dne 5. července 1974 uzavřela předchůdkyně společnosti Bulgargaz, společnost Neftochim, dohodu se společností Rompetrol, předchůdkyní společnosti Transgaz, o využívání rumunského plynovodu 1. Tato dohoda zůstala v platnosti až do roku 2005.
- 13 Dne 18. února 2003 uzavřely Bulharská republika a Rumunsko novou mezivládní dohodu (dále jen „mezivládní dohoda z roku 2003“). Podle článku 3 této dohody se smluvní strany zavázaly, že svým příslušným provozovatelům plynu, a sice společností Bulgargaz a Transgaz, uloží povinnost uzavřít novou smlouvu o využívání rumunského plynovodu 1, aby byly zohledněny nové tranzitní tarify.
- 14 Dne 19. října 2005 tak společnosti Transgaz a Bulgargaz uzavřely novou dohodu (dále jen „dohoda z roku 2005“), na jejímž základě bylo společnosti Bulgargaz uděleno výhradní užívání rumunského plynovodu 1 až do 31. prosince 2011. Tato smlouva v podstatě zaručovala roční kapacitu 6,49 miliardy metrů krychlových. Jako protiplnění za to společnost Bulgargaz platila společnosti Transgaz pevný roční poplatek, který byl nezávislý na skutečně využitě kapacitě. Tato dohoda byla v roce 2009 prodloužena až do dne 31. prosince 2016.

2. K dodávkám plynu do Bulharska

- 15 Během období protiprávního jednání společnost Bulgargaz nakupovala plyn z Ruska a byla jediným nebo hlavním dovozcem ruského plynu do Bulharska. Rovněž získala většinu domácí produkce plynu. Společnost Bulgargaz tedy byla hlavním dodavatelem plynu, zaprvé co se týče navazujícího velkoobchodu a zadruhé co se týče konečných zákazníků, a sice podniků přímo připojených k přepravní soustavě.

- 16 Během období protiprávního jednání působila společnost Bulgargaz jako veřejný dodavatel plynu na bulharských trzích na základě licence č. JI-214-14-140/29.11.2006 pro veřejné dodávky plynu na území Bulharské republiky (dále jen „licence společnosti Bulgargaz“). Tato licence jí byla udělena rozhodnutím Komise pro regulaci energetiky a vody č. P-046 (Komisia za energijno i vodno regulirane, Bulharsko, dále jen „bulharský regulační orgán“) ze dne 29. listopadu 2006 (dále jen „rozhodnutí bulharského regulačního orgánu“) na základě energetického zákona (ЗАКОН ЗА ЕНЕРГЕТИКАТА) ze dne 9. prosince 2003 (DV č. 107 ze dne 9. prosince 2003), naposledy pozměněného dne 13. prosince 2018 (DV č. 103 ze dne 13. prosince 2018) (dále jen „bulharský energetický zákon“) na dobu 35 let (článek 2.6.1 uvedené licence).

[omissis]

3. K zásobníku plynu v Chiren

- 21 Zemní plyn lze skladovat za účelem dalšího použití v podzemních zásobnících plynu. Tato zařízení mohou sloužit jako nástroj pro přizpůsobení nabídky poptávce, zejména s ohledem na sezónní výkyvy v poptávce po plynu. Zejména pokud existuje silná závislost na jediném zdroji zásobování, mohou tato zařízení v případě přerušení dodávek nabídnout důležité rezervní možnosti.
- 22 V Bulharsku byl zásobník plynu v Chiren s kapacitou 0,5 miliardy metrů krychlových jediným existujícím zásobníkem plynu během období protiprávního jednání. Nejednalo se o vícecyklový zásobník plynu, jelikož plyn do něj mohl být vpouštěn pouze během tzv. „letních“ měsíců a odebírán během tzv. „zimních“ měsíců.

[omissis]

B. Napadené rozhodnutí

- 34 V napadeném rozhodnutí Komise v podstatě dospěla k závěru, že se žalobkyně dopustily jediného a trvajících protiprávního jednání porušujícího článek 102 SFEU v období od 30. července 2010 do 1. ledna 2015 (viz bod 653 odůvodnění).

[omissis]

II. Návrhová žádání účastnic řízení

- 56 Žalobkyně, podporované Bulharskou republikou, ve svých návrhových žádáních navrhuje, aby Tribunál:
- přijal organizační procesní opatření nebo důkazní opatření, kterým Komisi uloží, aby předložila oznámení námitek ve věci AT.39816 – Předcházející trhy pro dodávky zemního plynu ve střední a východní Evropě (dále jen „věc Gazprom“), jakož i dokumenty, na které tato věc odkazuje v rozsahu, v němž se týkají bulharského trhu s plynem;
 - zcela nebo zčásti zrušil napadené rozhodnutí v rozsahu, v němž se jich týká nebo v němž se týká jedné z nich;

- pokud tak neučiní, zrušil pokutu, která jim byla uložena, nebo snížil její výši;
- uložil Evropské komisi náhradu nákladů řízení.

57 Komise podporovaná společností Overgas navrhuje, aby Tribunál:

- žalobu zamítl,
- uložil žalobkyním náhradu nákladů řízení.

III. Právní otázky

58 Žalobkyně uplatňují sedm žalobních důvodů, v rámci kterých:

- první žalobní důvod vychází z porušení jejich práva na obhajobu, zásady řádné správy a zásady transparentnosti;
- druhý vychází z nedostatku odůvodnění a nesprávných právních posouzení a nesprávných skutkových zjištění v souvislosti s vymezením trhu se službami souvisejícími s kapacitou rumunského plynovodu 1;
- třetí vychází z nesprávného konstatování dominantního postavení žalobkyň na relevantních trzích;
- čtvrtý vychází z nesprávného konstatování zneužití jejich dominantního postavení;
- pátý vychází z nesprávného posouzení doby trvání údajného protiprávního jednání;
- šestý vychází z toho, že žalobkyně byly zbaveny možnosti ukončit věc formou závazků v souladu s článkem 9 nařízení č. 1/2003;
- sedmý vychází z pochybení při výpočtu výše pokuty.

[*omissis*]

A. Ke druhému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z nedostatku odůvodnění a nesprávných právních posouzení a nesprávných skutkových zjištění při vymezení trhu se službami souvisejícími s kapacitou rumunského plynovodu 1

[*omissis*]

1. Ke třetí části, vycházející z nesprávných právních posouzení a nesprávných posouzení skutkového stavu při vymezení trhu se službami souvisejícími s kapacitou rumunského plynovodu 1

- 79 Žalobkyně podporované Bulharskou republikou tvrdí, že vymezení trhu se službami souvisejícími s kapacitou rumunského plynovodu 1 je stíženo:
- nesprávným právním posouzením spočívajícím v tom, že Komise nerozlišovala mezi primárním a sekundárním trhem s kapacitou rumunského plynovodu 1;
 - prvním nesprávným posouzením skutkového stavu v rozsahu, v němž Komise neoznačila společnost Transgaz jako poskytovatele služeb spojených s kapacitou rumunského plynovodu 1;
 - druhým nesprávným posouzením skutkového stavu v rozsahu, v němž Komise označila společnost Bulgargaz za poskytovatele kapacity uvedeného plynovodu, a nikoli za kupujícího.
- 80 Je třeba začít společným přezkumem prvních dvou pochybení vznesených žalobkyněmi.

a) K nesprávným právním posouzením a nesprávným skutkovým zjištěním vycházejícím z toho, že Komise nerozlišila primární a sekundární trhy s kapacitou rumunského plynovodu 1 a neoznačila společnost Transgaz za poskytovatele uvedené kapacity

- 81 Žalobkyně tvrdí, že nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 715/2009 ze dne 13. července 2009 o podmínkách přístupu k plynárenským přepravním soustavám a o zrušení nařízení (ES) č. 1775/2005 (Úř. věst. 2009, L 211, s. 36) rozlišuje mezi primárním a sekundárním trhem s kapacitou plynu. Uvádějí, že podle uvedeného nařízení sice může kapacitu na primárním trhu prodávat pouze provozovatel přepravní soustavy, avšak uživatelé sítě mohou kapacitu znovu prodávat pouze na sekundárním trhu. Komise se tím, že neodlišila primární a sekundární trh s kapacitou plynu, zaprvé dopustila nesprávného právního posouzení tím, že přijala definici trhu se službami souvisejícími s kapacitou rumunského plynovodu 1, která je v rozporu s nařízením č. 715/2009, a zadruhé nezohlednila skutečnost, že společnost Transgaz byla poskytovatelem na uvedeném primárním trhu.
- 82 V tomto ohledu je pravda, že nařízení č. 715/2009 rozlišuje mezi primárním a sekundárním trhem s kapacitou plynu. Podle uvedeného nařízení je primárním trhem trh s kapacitou obchodovanou přímo provozovatelem přepravní soustavy (viz čl. 2 odst. 1 bod 22), kdežto sekundárním trhem je trh s kapacitou obchodovanou mimo primární trh (viz čl. 2 odst. 1 bod 6).
- 83 Bod 34 odůvodnění nařízení č. 715/2009 však upřesňuje, že tímto nařízením, stejně jako pokyny přijatými v souladu s ním, není dotčeno uplatňování unijních pravidel hospodářské soutěže.
- 84 Jak vyplývá z odstavců 2 a 3 sdělení o definici trhu, pojetí trhu v oblasti hospodářské soutěže se liší od jiných pojmů trhu často používaných v jiném kontextu (rozsudek ze dne 1. července 2010, AstraZeneca v. Komise, T-321/05, EU:T:2010:266, bod 97). Hlavním cílem tohoto pojetí je systematicky identifikovat tlaky, které hospodářská soutěž vyvíjí na dotčené podniky (rozsudek ze dne 18. května 2022, Wieland-Werke v. Komise, T-251/19, nezveřejněný, EU:T:2022:296, bod 40).

- 85 V rámci použití článku 102 SFEU se tak vymezení relevantního trhu provádí za účelem vytýčení hranic, v jejichž rámci musí být posouzena otázka, zda je podnik schopen jednat do značné míry nezávisle na svých konkurentech, svých zákaznících a na spotřebitelích, a tedy zda má dominantní postavení ve smyslu tohoto ustanovení (rozsudky ze dne 9. listopadu 1983, *Nederlandsche Banden-Industrie-Michelin v. Komise*, 322/81, EU:C:1983:313, bod 37, a ze dne 1. července 2010, *AstraZeneca v. Komise*, T-321/05, EU:T:2010:266, bod 30).
- 86 Z ustálené judikatury vyplývá, že pro účely přezkumu případného dominantního postavení podniku musí být možnosti hospodářské soutěže posouzeny v rámci trhu zahrnujícího všechny výrobky nebo služby, které mohou podle svých vlastností zvláště uspokojit konstantní potřeby a jsou málo zaměnitelné s jinými výrobky nebo službami, přičemž tyto možnosti hospodářské soutěže musí být rovněž posouzeny ve světle podmínek hospodářské soutěže a struktury nabídky a poptávky (viz rozsudky ze dne 9. listopadu 1983, *Nederlandsche Banden-Industrie-Michelin v. Komise*, 322/81, EU:C:1983:313, bod 37 a citovaná judikatura, a ze dne 1. července 2010, *AstraZeneca v. Komise*, T-321/05, EU:T:2010:266, bod 31 a citovaná judikatura).
- 87 Za účelem určení, zda byla Komise povinna rozlišovat mezi primárním a sekundárním trhem s kapacitou rumunského plynovodu 1, je tedy třeba ověřit, zda během období protiprávního jednání bylo toto rozlišení relevantní s ohledem na služby nabízené na každém z uvedených trhů, aby bylo možné vymezit hranice, v rámci kterých měla být posouzena otázka, zda žalobkyně měly na tomto relevantním trhu dominantní postavení.
- 88 Je nesporné, že během doby trvání protiprávního jednání byl rumunský plynovod 1 jedinou schůdnou cestou pro přepravu ruského plynu do Bulharska, takže služby související s kapacitou uvedeného plynovodu nebyly zaměnitelné s jinými službami ve smyslu judikatury citované v bodě 86 výše pro účely přepravy plynu mezi Ruskem a Bulharskem. Z toho *a contrario* a stále ve smyslu téže judikatury vyplývá, že služby související s kapacitou na primárním a sekundárním trhu v rámci rumunského plynovodu 1 představovaly soubor služeb, které jsou zvláště vhodné k uspokojení stálých potřeb, a jsou tedy vzájemně zaměnitelné.
- 89 V tomto ohledu Komise správně uvedla, že během období protiprávního jednání si společnost Bulgargaz na základě dohody z roku 2005 vyhradila nejen všechnu kapacitu rumunského plynovodu 1, ale mohla rovněž zabránit jakémukoli pokusu společnosti Transgaz poskytovat kapacitu třetím osobám na primárním trhu (viz body 260 a 261 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Článek 17.1 uvedené dohody totiž stanovil, že „[rumunský] plynovod [1] je vyhrazen pro výlučné užívání společností [Bulgargaz] a [že] bez souhlasu [společnosti Bulgargaz] není možné připojit k tomuto plynovodu další zákazníky a nebude přepravováno žádné jiné množství zemního plynu“.
- 90 Navzdory skutečnosti, že společnost Transgaz byla během období protiprávního jednání provozovatelem přepravní soustavy rumunského plynovodu 1 tak:
- společnost Bulgargaz byla jediným operátorem, který mohl nabízet služby související s kapacitou uvedeného plynovodu na sekundárním trhu díky výlučnosti využívání této infrastruktury, kterou jí poskytla smlouva z roku 2005;
 - společnost Bulgargaz měla rovněž na základě práva na předchozí souhlas, které jí přiznává dohoda z roku 2005, možnost vznést námitky proti jakékoli žádosti o přístup na primární trh.

- 91 Rozlišení mezi primárním a sekundárním trhem tedy nebylo relevantní pro analýzu provedenou na základě článku 102 SFEU.
- 92 Žalobkyně mají za to, že tento závěr je nesprávný, neboť podle jejich názoru byla společnost Transgaz podle nařízení č. 715/2009 povinna jednostranně převzít kapacitu, kterou v rumunském plynovodu 1 nevyužila společnost Bulgargaz 1 a nabídnout ji třetím osobám, a to bez ohledu na existenci dohody z roku 2005. V tomto ohledu uvádějí, že uvedené nařízení a k němu připojené pokyny ve znění platném do 16. září 2012 (dále jen „pokyny z roku 2009“), které se týkají postupů řízení smluvního překročení kapacity, mají přímý účinek. Tvrdí tudíž, že skutečnost, že Rumunsko tato pravidla neprovedlo, jim nemůže způsobit újmu.
- 93 V tomto ohledu je třeba připomenout, že nařízení č. 715/2009 stanoví, že:
- pevná kapacita je kapacita přepravy zemního plynu, která je provozovatelem přepravní soustavy smluvně zaručená jako nepřerušitelná (viz čl. 2 odst. 1 bod 16);
 - technická kapacita je maximální pevná kapacita, kterou může provozovatel přepravní soustavy nabídnout uživatelům sítě s přihlédnutím k integritě soustavy a provozním požadavkům na přepravní soustavu (viz čl. 2 odst. 1 bod 18);
 - ke smluvnímu překročení kapacity dochází, když výše poptávky po pevné kapacitě překračuje technickou kapacitu (viz čl. 2 odst. 1 bod 21);
 - nevyužitá kapacita je pevná kapacita, kterou uživatel soustavy získal podle přepravní smlouvy, ale kterou nenominoval ve lhůtě stanovené ve smlouvě (viz čl. 2 odst. 1 bod 4);
 - přerušitelnou kapacitou je kapacita přepravy zemního plynu, kterou může provozovatel přepravní soustavy v souladu s podmínkami přepravní smlouvy přerušit (viz čl. 2 odst. 1 bod 13).
- 94 Článek 16 odst. 3 písm. a) nařízení č. 715/2009 stanoví, že v případě smluvního překročení kapacity nabídne provozovatel přepravní soustavy nevyužitou kapacitu na primárním trhu alespoň v režimu na následující den a jako přerušitelnou.
- 95 Pokyny z roku 2009, které doplnily nařízení č. 715/2009, v bodě 2.2 odst. 1 stanovily, že v případě, že smluvní kapacita zůstane nevyužita, musí provozovatelé přepravních soustav dát tuto kapacitu na primárním trhu k dispozici jako přerušitelnou prostřednictvím smluv s různou délkou trvání. Tato povinnost se však týkala pouze případu, kdy nevyužitá kapacita nebyla dotčeným uživatelem sítě nabízena na sekundárním trhu za přiměřenou cenu.
- 96 Naproti tomu, pokud jde o možnost odebrat a znovu přidělit nevyužitou kapacitu jako pevnou kapacitu, pokyny z roku 2009 v bodě 2.2 odst. 4 pouze stanovily, že v případě potřeby se provozovatelé přepravních soustav snaží alespoň částečně nabídnout nevyužitou kapacitu jako pevnou kapacitu.
- 97 Z článku 16 odst. 3 písm. a) nařízení č. 715/2009 vykládaného ve světle pokynů z roku 2009 vyplývají dvě zjištění. Zaprvé společnost Transgaz měla nabídnout nevyužitou kapacitu rumunského plynovodu 1, pouze pokud ji společnost Bulgargaz nenabídne na sekundárním trhu

za přiměřenou cenu. Zadruhé v takovém případě byla společnost Transgaz pouze povinna nabídnout nevyužitou kapacitu společnosti Bulgargaz třetím osobám jako kapacitu na následující den, která je přerušitelná, a nikoli jako pevnou kapacitu.

- 98 V bodě 35 odůvodnění napadeného rozhodnutí, který žalobkyně nezpochybnily, přitom Komise uvedla, že navazující dodavatelé plynu se obvykle nemohli opírat o přerušitelnou kapacitu, aby splnili své povinnosti dodávek ve vztahu ke svým zákazníkům, neboť tyto kapacity provozovatel přepravní soustavy nezaručoval. Nabídka nevyužité kapacity společnosti Bulgargaz ze strany společnosti Transgaz jakožto kapacity na následující den, a přerušitelné tedy uvedenému provozovateli přepravní soustavy neumožnila uspokojit stále potřeby podniků, které si přály získat přístup k rumunskému plynovodu 1.
- 99 Změna pokynů z roku 2009 přijetím rozhodnutí Komise 2012/490/EU ze dne 24. srpna 2012 o změně přílohy I nařízení č. 715/2009 (Úř. věst. 2012, L 231, s. 16, dále jen „pokyny z roku 2012“), potvrzuje, že povinnost stanovená v čl. 16 odst. 3 nařízení č. 715/2009 byla nedostatečná. Z druhého bodu odůvodnění rozhodnutí 2012/490/EU totiž vyplývá, že pokyny z roku 2012 byly přijaty, neboť v praxi se ukázalo, že přes uplatňování některých zásad řízení překročení kapacity, jako je poskytnutí přerušitelné kapacity, smluvní překročení kapacity zůstává překážkou rozvoje řádně fungujícího vnitřního trhu se zemním plynem.
- 100 Za účelem vyřešení této situace proto pokyny z roku 2012 stanovily čtyři různé postupy, jejichž cílem bylo umožnit provozovatelům přepravních soustav přerozdělit v případě smluvního překročení kapacity nevyužitou kapacitu jako pevnou kapacitu. Pouze tři z těchto postupů měly být prováděny od 1. října 2013, a tedy v průběhu období protiprávního jednání.
- 101 V projednávané věci žalobkyně odkazují na dva z těchto mechanismů, a sice jednak na mechanismus navýšení kapacity prostřednictvím režimu vytváření nadměrné poptávky a zpětného odkupu stanoveného v bodě 2.2.2 pokynů z roku 2012 (dále jen „mechanismus nadměrné poptávky a zpětného odkupu“) a jednak na dlouhodobý mechanismus ztráty v případě nevyužití stanovený v bodě 2.2.5 uvedených pokynů (dále jen „mechanismus ztráty v případě nevyužití“ a spolu s mechanismem nadměrné poptávky a zpětného odkupu „systémy pobídek“).
- 102 Zaprvé mechanismus nadměrné poptávky a zpětného odkupu umožňoval provozovateli přepravní soustavy zvýšit kapacitu své soustavy tím, že nabízel dodatečnou kapacitu jakožto pevnou kapacitu přesahující kapacitu, která mohla být přepravena. Provozovatel přepravní soustavy musel odkoupit část této kapacity, kterou nakonec nominují uživatelé soustavy a která převyšovala to, co je plynárenská přepravní soustava schopna přepravit (viz bod 2.2.2 odst. 1 a 6 pokynů z roku 2012). Aby byl provozovatel přepravní soustavy motivován k tomu, aby nesl rizika spojená s nadměrným prodejem, stanovil systém finanční vyrovnání (viz bod 2.2.2 odst. 3 pokynů z roku 2012).
- 103 Aby se mechanismus nadměrné poptávky a zpětného odkupu mohl použít, pokyny z roku 2012 stanovily, že musí být předem schválen národním regulačním orgánem (dále jen „národní regulační orgán“) a musí být předmětem konzultací s národními regulačními orgány sousedních členských států (viz bod 2.2.2 odst. 1 uvedených pokynů).

- 104 Zadruté podle mechanismu ztráty v případě nevyužití byly národní regulační orgány povinny uložit provozovatelům přepravních soustav, aby částečně nebo zcela odebrali smluvní kapacitu systematicky podužívanou uživateli sítě v bodě propojení, pokud uvedený uživatel neprodal ani za přiměřených podmínek nenabídl svou nevyužitou kapacitu a ostatní uživatelé sítě žádají o pevnou kapacitu (viz bod 2.2.5 odst. 1 pokynů z roku 2012).
- 105 Avšak aby provozovatel přepravní soustavy mohl používat mechanismus ztráty v případě nevyužití, musel národní regulační orgán předem určit, že podmínky stanovené v pokynech z roku 2012, které umožňují provozovateli přepravní soustavy odebrat kapacitu, byly splněny (viz bod 2.2.5 odst. 1 a 4 pokynů z roku 2012).
- 106 Žalobkyně v podstatě tvrdí, že od roku 2012 mohla společnost Transgaz využívat systémy pobídek k jednostrannému odebrání kapacity nevyužité společností Bulgargaz na rumunském plynovodu 1 a k jejich přerozdělení třetím osobám.
- 107 V tomto ohledu z bodů 103 až 105 výše vyplývá, že k tomu, aby se tyto systémy pobídek mohly použít, musel rumunský regulační orgán přijmout určitá předchozí opatření.
- 108 V bodech 293 a 294 odůvodnění napadeného rozhodnutí přitom Komise konstatovala, že rumunský regulační orgán v té době nepřijal nezbytná předběžná opatření, aby provozovateli přepravní soustavy umožnil využívat systémy pobídek.
- 109 Žalobkyně však zpochybňují nutnost zásahu rumunského regulačního orgánu k tomu, aby společnost Transgaz mohla třetím osobám nabídnout nevyužitou kapacitu společnosti Bulgargaz v rumunském plynovodu 1.
- 110 Stanovisko žalobkyně při analýze neobstojí. Při neexistenci předchozího zásahu národního regulačního orgánu během doby trvání protiprávního jednání nemohly být totiž systémy pobídek zavedeny (viz body 103 a 105 výše). To znamená, že během tohoto období se společnost Transgaz nemohla těchto systémů dovolávat k jednostrannému odebrání nevyužité kapacity společnosti Bulgargaz v rumunském plynovodu 1 a k jejímu nabízení třetím osobám jako pevné kapacity. Společnost Transgaz tedy mohla uvedené nevyužité kapacity podle nařízení č. 715/2009 nabídnout třetím osobám jen jako kapacitu na následující den a přerušitelnou.
- 111 Jak však vyplývá z bodu 98 výše, nabídka na následující den, která je přerušitelná, by v praxi neumožnila společnosti Transgaz obcházet omezení uložená dohodou z roku 2005, a tak reagovat na stále potřeby dodavatelů, kteří chtějí mít přístup k rumunskému plynovodu 1, jelikož taková kapacita by pro dodavatele plynu na navazujícím trhu neměla přitažlivost, neboť jim neumožňovala splnit své povinnosti dodávky vůči svým zákazníkům.
- 112 Za těchto podmínek rozlišení mezi primárním a sekundárním trhem s kapacitou plynu nebyla v projednávaném případě relevantní k posouzení, zda žalobkyně měla dominantní postavení ohledně služeb souvisejících s kapacitou rumunského plynovodu 1. Jak bylo konstatováno v bodě 89 výše, na základě dohody z roku 2005 byla totiž společnost Bulgargaz během celého období protiprávního jednání nejen jediným možným dodavatelem služeb souvisejících s kapacitou rumunského plynovodu 1 na sekundárním trhu, ale kontrolovala rovněž přístup třetích osob k primárnímu trhu díky výlučnosti jejího využívání tohoto plynovodu a právu na poskytnutí předchozího souhlasu, které držela podle dohody z roku 2005. Stejně tak se Komise vzhledem k tomu, že společnost Transgaz mohla během doby trvání protiprávního jednání nabídnout nevyužitou kapacitu bez souhlasu společnosti Bulgargaz pouze jako kapacitu na

následující den a přerušitelnou, nedopustila nesprávného posouzení, když v rámci vymezení trhu se službami souvisejícími s kapacitou rumunského plynovodu 1 nekonstatovala, že společnost Transgaz je dodavatelem.

- 113 Tyto závěry nejsou zpochybněny ostatními argumenty uplatněnými žalobkyněmi.
- 114 Zprvce žalobkyně tvrdí, že se vymezení trhu služeb souvisejících s kapacitou rumunského plynovodu 1 přijaté Komisí odchyluje od její rozhodovací praxe.
- 115 Je třeba připomenout, že Komise je povinna provést individuální analýzu okolností vlastních každému případu a není vázána dřívějšími rozhodnutími, která se týkají jiných hospodářských subjektů, jiných výrobových trhů a trhů služeb nebo jiných zeměpisných trhů v různých okamžicích (viz rozsudek ze dne 9. září 2009, *Clearstream v. Komise*, T-301/04, EU:T:2009:317, bod 55 a citovaná judikatura). Mimoto hospodářské subjekty nejsou oprávněny zakládat své legitimní očekávání na zachování dřívější rozhodovací praxe, která se může měnit v závislosti na změně okolností nebo vývoji analýzy Komise (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 13. května 2015, *Niki Luftfahrt v. Komise*, T-162/10, EU:T:2015:283, body 142 a 143).
- 116 Žalobkyně tedy nejsou oprávněny zpochybnit zjištění Komise z důvodu, že se liší od zjištění učiněných dříve v jiné věci (rozsudek ze dne 14. prosince 2005, *General Electric v. Komise*, T-210/01, EU:T:2005:456, bod 118; viz rovněž rozsudek ze dne 9. září 2009, *Clearstream v. Komise*, T-301/04, EU:T:2009:317, bod 55 a citovaná judikatura).
- 117 Zadruhé žalobkyně tvrdí, že Legea nr. 123/2012 energiei electrice și a gazelor naturale (zákon č. 123/2012 o energetice a plynu č. 123/2012) ze dne 10. července 2012 (*Monitorul Oficial al României*, část I, č. 485 ze dne 16. července 2012, dále jen „rumunský zákon o energetice“) zahrnoval nařízení č. 715/2009 a poskytl společnosti Transgaz jakožto poskytovateli přepravní soustavy možnost odebrat nevyužitou kapacitu v rumunském plynovodu 1. V tomto ohledu odkazují na čl. 130 odst. 1 a článek 194 uvedeného zákona, jakož i metodologii přidělování kapacity na rumunském plynovodu 1 zveřejněnou rumunským regulačním orgánem dne 11. července 2012 (*Monitorul Oficial al României*, část I, č. 472 ze dne 11. července 2012, dále jen „metodologie přidělování kapacity“).
- 118 Tento argument nemůže obstát, a to z následujících důvodů.
- 119 Zprvce nebyl čl. 130 odst. 1 rumunského zákona o energetice použitelný na rumunský plynovod 1. Toto ustanovení totiž ukládalo provozovateli přepravní soustavy zajistit přidělování kapacity v rámci propojovacích plynovodů v souladu s nařízením č. 715/2009 [viz čl. 130 odst. 1 písm. q) rumunského zákona o energetice]. Podle uvedeného zákona byl propojovací plynovod přepravním plynovodem překračujícím hranici mezi dvěma členskými státy Unie s jediným cílem propojit soustavy přepravy plynu těchto dvou států (viz čl. 100 odst. 34 uvedeného zákona). Rumunský plynovod 1 přitom nebyl po dobu trvání protiprávního jednání připojen k rumunské plynárenské přepravní soustavě, a nebyl tedy propojovacím plynovodem ve smyslu čl. 130 odst. 1 rumunského energetického zákona.
- 120 Zadruhé článek 194 rumunského zákona o energetice stanovil, že porušení ustanovení týkajících se mechanismů přidělování kapacity a řízení překročení kapacity stanovených unijním právem ze strany provozovatele přepravní soustavy představuje rovněž porušení rumunských pravidel použitelných v této oblasti (viz čl. 194 odst. 36 uvedeného zákona). Avšak vzhledem k tomu, že –

jak vyplývá z bodu 110 výše – unijní právní úprava platná v rozhodné době neumožňovala společnosti Transgaz odebrat nevyužitou kapacitu a znovu ji přidělit třetím osobám jako pevnou kapacitu, článek 194 rumunského zákona o energetice ji ani neopravňoval jednat v tomto smyslu.

- 121 Zatřetí, pokud jde o metodologii přidělování kapacit, neukládala společnosti Transgaz jakožto provozovateli přepravní soustavy, aby odebrala veškerou stávající kapacitu nevyužitou společností Bulgargaz, ale ukládala jí pouze prodat dostupné kapacity na uvedeném plynovodu (viz článek 1 uvedené metodologie), tedy kapacitu, která nebyla předmětem smlouvy. Článek 17.1 smlouvy z roku 2005 přitom stanoví, že „[rumunský] plynovod [1 byl] vyhrazen pro výlučné užívání [společností Bulgargaz], a že bez souhlasu [společnosti Bulgargaz] [nebylo] možné k tomuto plynovodu připojit další zákazníky a žádné jiné množství zemního plynu než to, které [společnost Bulgargaz] dodala pro [společnost Transgaz] v [měřicí stanici zemního plynu] Isacceia 1, nebude přepravováno“. Vzhledem k tomu, že uvedená dohoda zůstala v platnosti po celou dobu trvání protiprávního jednání, je třeba konstatovat, že v té době neexistovala žádná dostupná kapacita, kterou by společnost Transgaz mohla prodávat třetím podnikům na tomto plynovodu.
- 122 Výtky vycházející z toho, že se Komise dopustila nesprávného právního posouzení tím, že nerozlišovala mezi primárním a sekundárním trhem s kapacitou rumunského plynovodu 1 a nesprávného posouzení tím, že neidentifikovala společnost Transgaz jako dodavatele uvedené kapacity, musí být tudíž zamítnuty.

b) K nesprávnému skutkovému zjištění vycházejícímu z identifikace společnosti Bulgargaz jako dodavatele na rumunském plynovodu 1

- 123 Zprvce žalobkyně tvrdí, že společnost Bulgargaz byla pouze nabyvatelem služeb souvisejících s kapacitou rumunského plynovodu 1 na primárním trhu uvedených služeb, a nikoli dodavatelem uvedených služeb.
- 124 Napadené rozhodnutí nekvalifikuje však společnost Bulgargaz jako dodavatele na primárním trhu služeb týkajících se kapacity v rumunském plynovodu 1. Komise se totiž omezila na uvedení, že společnost Transgaz přidělila kapacitu na tomto primárním trhu společnosti Bulgargaz, když s ní uzavřela smlouvu z roku 2005 (viz bod 291 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Jak však vyplývá z bodů 89 a 90 výše, vzhledem k výlučnému užívání tohoto plynovodu a právu předchozího souhlasu udělenému společnosti Bulgargaz článkem 17.1 uvedené dohody, které zůstalo v platnosti po celou dobu trvání protiprávního jednání, Komise konstatovala, že společnost Transgaz nemohla třetím osobám nabízet kapacitu na primárním trhu bez souhlasu společnosti Bulgargaz, a že společnost Bulgargaz byla tedy jedinou společností, která mohla třetím osobám poskytnout přístup k rumunskému plynovodu 1 (viz body 261, 288 a 306 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 125 Argument žalobkyň vycházející ze skutečnosti, že Komise nesprávně kvalifikovala společnost Bulgargaz jako dodavatele na primárním trhu služeb týkajících se kapacity rumunského plynovodu 1, musí být tudíž odmítnut.
- 126 Zadruhé žalobkyně tvrdí, že Komise v bodě 292 odůvodnění napadeného rozhodnutí nesprávně dospěla k závěru, že společnost Bulgargaz mohla během doby trvání protiprávního jednání dále prodávat kapacitu na sekundárním trhu rumunského plynovodu 1, ačkoli společnost Transgaz ještě nepřijala pravidla umožňující takový obchod v souladu s článkem 22 nařízení č. 715/2009.

- 127 V tomto ohledu je zajisté pravda, že článek 22 nařízení č. 715/2009 ukládal, aby provozovatelé přepravních soustav přijali určitá opatření, která umožní a usnadní obchodování s kapacitou na sekundárním trhu. Je však třeba uvést, že společnost Bulgargaz uzavřela dne 31. ledna 2013 se společností Overgas dohodu, na jejímž základě jí byl poskytnut přístup k rumunskému plynovodu 1, ačkoli společnost Transgaz ještě nepřijala opatření stanovená v článku 22 uvedeného nařízení.
- 128 Jak tedy konstatovala Komise v bodě 292 odůvodnění napadeného rozhodnutí, okolnost, že společnost Transgaz nepřijala opatření uvedená v článku 22 nařízení č. 715/2009, ve skutečnosti nepředstavuje překážku tomu, aby společnost Bulgargaz mohla nabízet kapacitu na sekundárním trhu s kapacitou rumunského plynovodu 1.
- 129 Z toho vyplývá, že výtky žalobkyně, podle které se Komise dopustila nesprávného skutkového zjištění, když měla za to, že společnost Bulgargaz mohla dodávat kapacitu na rumunském plynovodu 1, není opodstatněná.
- 130 V důsledku toho musí být tato část, a tudíž i druhý žalobní důvod jako celek zamítnuty.

B. Ke třetímu žalobnímu důvodu, vycházejícímu z nesprávného konstatování dominantního postavení žalobkyně na relevantních trzích

- 131 Žalobkyně zpochybňuje závěr uvedený v bodech 426 a 427 odůvodnění napadeného rozhodnutí, podle kterého měla skupina BEH prostřednictvím společností Bulgargaz a Bulgartransgaz dominantní postavení na pěti relevantních trzích.
- 132 Tento žalobní důvod se dělí na dvě části. Žalobkyně tvrdí, že Komise nesprávně dospěla k závěru, že zaprvé společnost Bulgargaz měla dominantní postavení na trhu služeb souvisejících s kapacitou rumunského plynovodu 1 a že zadruhé BEH měla nepřímo takové postavení na pěti relevantních trzích.

1. K první části, vycházející z nesprávného konstatování dominantního postavení společnosti Bulgargaz na trhu služeb souvisejících s kapacitou rumunského plynovodu 1

- 133 Zaprvé žalobkyně tvrdí, že vymezení trhu služeb souvisejících s kapacitou rumunského plynovodu 1 je stíženo nesprávným právním posouzením a nesprávným skutkovým zjištěním. Závěr, že společnost Bulgargaz je dominantní na tomto trhu, je tedy rovněž nesprávný.
- 134 V tomto ohledu z analýzy druhého žalobního důvodu vyplývá, že Komise definovala trh služeb souvisejících s kapacitou rumunského plynovodu, aniž se dopustila nesprávného právního posouzení nebo skutkového zjištění. Z toho vyplývá, že první argument žalobkyně musí být rovnou odmítnut.
- 135 Zadruhé se žalobkyně domnívá, že i za předpokladu, že by vymezení trhu služeb souvisejících s kapacitou rumunského plynovodu 1 bylo správné, posouzení Komise, podle kterého společnost Bulgargaz měla na tomto trhu dominantní postavení, je nesprávné.
- 136 Žalobkyně konkrétně tvrdí, že napadené rozhodnutí neobsahuje analýzu struktury trhu nebo tržní síly podniků působících na rumunském plynovodu 1, což je v rozporu s požadavky uvedenými v bodech 13 až 15 sdělení obsahujícího pokyny k prioritám Komise v oblasti prosazování práva při používání článku [102 SFEU] na zneužívající chování dominantních podniků vylučujících

ostatní soutěžitele (Úř. věst. 2009, C 45, s. 7). Mají tudíž za to, že Komise právně dostačujícím způsobem neprokázala, že společnost Bulgargaz byla dominantní na trhu služeb souvisejících s kapacitou rumunského plynovodu 1.

- 137 V tomto ohledu je třeba připomenout, že z ustálené judikatury vyplývá, že dominantní postavení podle článku 102 SFEU se týká situace, v níž má podnik hospodářskou sílu, která mu umožňuje bránit zachování účinné hospodářské soutěže na relevantním trhu tím, že mu poskytuje možnost jednat do značné míry nezávisle na svých soutěžitelích, svých zákaznících a nakonec i spotřebitelích. Existence dominantního postavení obecně vyplývá ze spojení různých faktorů, které samy o sobě nejsou nutně rozhodující (rozsudky ze dne 14. února 1978, *United Brands a United Brands Continental v. Komise*, 27/76, EU:C:1978:22, body 65 a 66, a ze dne 13. února 1979, *Hoffmann-La Roche v. Komise*, 85/76, EU:C:1979:36, body 38 a 39).
- 138 Existence dominantního postavení nevylučuje dále existenci určité hospodářské soutěže, ale umožňuje podniku, který z něj má prospěch, ne-li rozhodovat o podmínkách, za kterých se hospodářská soutěž vyvíjí, pak je výrazně ovlivňovat, a v každém případě se do značné míry chovat bez nutnosti ji brát v úvahu, aniž mu toto chování způsobí újmu (rozsudek ze dne 13. února 1979, *Hoffmann-La Roche v. Komise*, 85/76, EU:C:1979:36, bod 39).
- 139 V projednávané věci Komise uvedla, že infrastruktura pro přepravu plynu představuje přirozený monopol, a proto se podnik, který kontroluje kapacitu na těchto infrastrukturách, stává obchodním partnerem, kterého nelze obejít a jehož tržní síla nemůže být neutralizována. Pokud jde o rumunský plynovod 1, Komise dospěla k závěru, že během období protiprávního jednání kontrolovala jakoukoli možnost přístupu třetích osob k tomuto plynovodu právě společnost Bulgargaz (viz body 335, 418 a 420 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 140 Žalobkyně se domnívají, že toto posouzení je stiženo čtyřmi pochybeními.

a) K první výtku, vycházející z toho, že Komise měla nesprávně za to, že společnost Bulgargaz kontrolovala přístup třetích osob k rumunskému plynovodu 1

- 141 Žalobkyně tvrdí, že Komise měla nesprávně za to, že společnost Bulgargaz kontrolovala přístup třetích osob k rumunskému plynovodu 1. Tvrdí, že tuto kontrolu vykonávala společnost Transgaz jako provozovatel přepravní soustavy této infrastruktury.
- 142 Na podporu této výtky zaprvé žalobkyně tvrdí, že i když dohoda z roku 2005 byla výhradní smlouvou, společnosti Bulgargaz byla přiznána pouze konzultační práva, pokud jde o možnost nabídnout kapacitu třetím osobám, která nebyla nikdy využita.
- 143 V tomto ohledu je třeba připomenout, že podle znění článku 17.1 dohody z roku 2005 „je [rumunský] plynovod [1] vyhrazen pro výlučné užívání společností [Bulgargaz], a bez souhlasu [společnosti Bulgargaz] není možné připojit k tomuto plynovodu další zákazníky a nebude přepravováno žádné jiné množství zemního plynu“.
- 144 Je tedy zřejmé, že společnost Transgaz nemohla nabídnout třetím osobám kapacitu rumunského plynovodu 1 bez získání předchozího souhlasu společnosti Bulgargaz.
- 145 Tento výklad dohody z roku 2005 je podpořen výměnami názorů mezi společnostmi Transgaz a BEH na jejich schůzce dne 24. ledna 2011. Ze zápisu z této schůzky připraveného společností BEH s datem 31. ledna 2011 totiž vyplývá, že se společnost Transgaz dotázala společnosti BEH,

zda je možné získat zpět část nevyužití kapacity rumunského plynovodu 1 za účelem budoucí výstavby terminálu pro zkapalněný zemní plyn poblíž města Constanța (Rumunsko) (dále jen „terminál v Constanța“). Společnost BEH odpověděla, že celá kapacita uvedeného plynovodu byla vyhrazena společnosti Bulgargaz, ale že možnost, na kterou poukazuje společnost Transgaz, může být nicméně předmětem diskuse, která by se měla nejprve konat na vládní úrovni [viz bod 297 písm. a) odůvodnění napadeného rozhodnutí].

- 146 Z toho vyplývá, že na rozdíl od toho, co tvrdí žalobkyně, dohoda z roku 2005 nepřiznává společnosti Bulgargaz pouhá práva konzultace, ale přiznává jí skutečnou pravomoc předchozího souhlasu, pokud jde o jakýkoliv pokus společnosti Transgaz převzít nevyužitou kapacitu na rumunském plynovodu 1, včetně nabídky takové kapacity třetím osobám.
- 147 Zadruhé mají žalobkyně za to, že skutečnost, že společnost Bulgargaz pronajala část této kapacity podnájemníkovi, společnosti Overgas, od roku 2013, nepodporuje závěr, podle kterého společnost Bulgargaz kontrolovala přístup k rumunskému plynovodu 1. Tvrdí, že to bylo pouze projevem dobré víry společnosti Bulgargaz vůči společnosti Overgas s ohledem na skutečnost, že pravidla, která umožňují obchod na sekundárním trhu, nebyla dosud stanovena.
- 148 V tomto ohledu je třeba uvést, že skutečnost, že společnost Bulgargaz pronajala společnosti Overgas jako podnájemníkovi část kapacity rumunského plynovodu 1, a to bez ohledu na údajnou povahu tohoto aktu jako aktu v dobré víře, dokládá, že společnost Bulgargaz ve skutečnosti dokázala umožnit třetím osobám přístup k tomuto plynovodu navzdory neexistenci pravidel upravujících sekundární trh služeb s kapacitou.
- 149 Tato okolnost byla relevantní pro analýzu provedenou v napadeném rozhodnutí, jelikož podle dohody z roku 2005 si společnost Bulgargaz rezervovala kapacitu rumunského plynovodu 1 za podmínek výhradnosti. Třetí osoba, která by si přála přístup k tomuto plynovodu během doby trvání protiprávního jednání, by jej tedy získala pouze tehdy, pokud by společnost Bulgargaz souhlasila s tím, aby společnost Transgaz nabízela kapacitu v souladu s článkem 17.1 dohody z roku 2005, nebo pokud by společnost Bulgargaz souhlasila s podnájemem části své kapacity, jak to učinila se společností Overgas od 1. ledna 2013.
- 150 Z toho vyplývá, že Komise měla právem za to, že společnost Bulgargaz kontrolovala přístup třetích osob k rumunskému plynovodu 1 během doby trvání protiprávního jednání.
- 151 Proto je třeba první výtku zamítnout.

b) Ke druhé výtce, vycházející z toho, že Komise neoznačila společnost Transgaz jako poskytovatele služeb souvisejících s kapacitou rumunského plynovodu 1

- 152 Žalobkyně mají za to, že posouzení dominantního postavení společnosti Bulgargaz na trhu služeb souvisejících s kapacitou rumunského plynovodu 1 je stiženo nesprávným skutkovým zjištěním, jelikož neidentifikuje všechny dodavatele služeb souvisejících s kapacitou přítomných na tomto trhu.
- 153 V tomto ohledu vytýkají žalobkyně Komisi, že nezohlednila skutečnost, že společnost Bulgargaz není provozovatelem přepravní soustavy rumunského plynovodu 1 a že společnost Transgaz má regulační pravomoci, které jí umožňují jednostranně odebrat nevyužitou kapacitu, aby ji nabízela třetím osobám. Komise tudíž opomněla identifikovat hlavního a dominantního dodavatele na trhu se službami souvisejícími s kapacitou rumunského plynovodu 1.

- 154 V tomto ohledu je třeba zaprvé připomenout, že jak vyplývá z bodů 89 a 90 výše, jakož i z analýzy první výtky, Komise konstatovala, že i když společnost Bulgargaz nebyla provozovatelem přepravní soustavy rumunského plynovodu 1, kontrolovala přístup k němu na základě dohody z roku 2005.
- 155 Zadruhé z napadeného rozhodnutí vyplývá, že před zkoumáním otázky, zda společnost Bulgargaz měla dominantní postavení na trhu služeb souvisejícími s kapacitou rumunského plynovodu 1, dospěla Komise správně k závěru, že společnost Transgaz nemohla během období protiprávního jednání jednostranně odebrat kapacitu a nabídnout ji třetím osobám jako pevnou kapacitu (viz body 97 a 98 výše).
- 156 V tomto ohledu Komise ve své analýze uvedla, že pokyny z roku 2012, podle nichž provozovatelé přepravních soustav mohou zavést pobídkové mechanismy, které jim umožňují bojovat proti hromadění kapacity, a nabízet tak nevyužitou smluvní kapacitu třetím osobám na dlouhodobém základě, vstoupily v platnost až 1. října 2013. Komise rovněž konstatovala, že k tomu, aby společnost Transgaz mohla tyto mechanismy zavést, uvedené pokyny vyžadovaly, aby rumunský regulační orgán předem přijal určitá opatření, a že v projednávaném případě nebyla tato opatření přijata před ukončením období protiprávního jednání (viz body 293 a 294 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 157 Žalobkyně tedy nemohou tvrdit, že analýza Komise ignorovala, že společnost Transgaz byla provozovatelem přepravní soustavy rumunského plynovodu 1, ani že nepřezkoumala otázku týkající se jejích regulačních pravomocí, než dospěla k závěru, že společnost Bulgargaz měla dominantní postavení na trhu služeb souvisejících s kapacitou v rámci uvedeného plynovodu.
- 158 Žalobkyně mají v každém případě za to, že výklad použitelného regulačního rámce provedený Komisí je nesprávný a že zásah rumunského regulačního orgánu nebyl nutný k tomu, aby společnost Transgaz mohla nabídnout nevyužitou kapacitu společnosti Bulgargaz na rumunském plynovodu 1 třetím osobám.
- 159 Přitom je třeba připomenout, že během období trvání protiprávního jednání nařízení č. 715/2009, vykládané s ohledem na pokyny z roku 2009 a 2012, neumožňovalo společnosti Transgaz nabízet třetím osobám kapacitu nevyužitou společností Bulgargaz na rumunském plynovodu 1 jako pevnou kapacitu bez souhlasu posledně uvedené. Regulační rámec, který je tedy použitelný, totiž umožňoval společnosti Transgaz jednostranně odebrat smluvní kapacitu nevyužitou společností Bulgargaz s cílem nabídnout ji třetím osobám pouze jako kapacitu, která je přerušitelná a na následující den, což jak vyplývá z bodů 93 až 111 výše, bylo nedostatečné k tomu, aby společnosti Transgaz umožnilo poskytnout třetím osobám přístup, a tak ji umožnilo dodržet její povinnosti vůči jejím zákazníkům. Naproti tomu možnost nabídnout nevyužitou kapacitu jako pevnou kapacitu vyžadovala předchozí zásah rumunského regulačního orgánu, jak vyplývá z bodů 102 až 107 výše. Přitom tento regulační orgán během doby trvání protiprávního jednání nepřijal nezbytná opatření.
- 160 Z toho vyplývá, že během období trvání protiprávního jednání mohla společnost Transgaz bez souhlasu společnosti Bulgargaz nabízet třetím osobám pouze omezené a nedostatečné služby související s kapacitou na rumunském plynovodu 1. Skutečnost, že regulační rámec Unie umožňoval společnosti Transgaz nabízet nevyužitou kapacitu jako kapacitu na následující den a přerušitelnou proto nepostačovala k tomu, aby ji umožnila obejít omezení uložená článkem 17.1 dohody z roku 2005, a nemohla mít tedy citelný účinek na účinnou kontrolu vykonávanou společností Bulgargaz na rumunském plynovodu 1.

- 161 Za těchto podmínek je třeba konstatovat, že Komise správně neoznačila společnost Transgaz jako skutečný alternativní zdroj dodávek pro třetí osoby, které si přály mít přístup k rumunskému plynovodu 1 během doby trvání protiprávního jednání.
- 162 Tento závěr není zpochybněn ostatními argumenty žalobkyně.
- 163 Zaprvé se žalobkyně na podporu svého argumentu, podle kterého společnost Transgaz mohla společností Bulgargaz jednostranně odebrat kapacitu na rumunském plynovodu 1, dovolávají nařízení Komise (EU) č. 984/2013 ze dne 14. října 2013, kterým se zavádí kodex sítě pro mechanismy přidělování kapacity v plynárenských přepravních soustavách a kterým se doplňuje nařízení č. 715/2009 (Úř. věst. 2013, L 273, s. 5).
- 164 Z článku 28 nařízení č. 984/2013 přitom vyplývá, že relevantní ustanovení tohoto nařízení vstoupila v platnost až 1. listopadu 2015, tedy po ukončení období protiprávního jednání. Tato ustanovení tudíž nemohou mít vliv na posouzení skutkového stavu a argument žalobkyně musí být bez dalšího odmítnut jako irelevantní.
- 165 Zadruhé žalobkyně vytýkají Komisi, že nezískala stanovisko společnosti Transgaz a rumunského regulačního orgánu k otázce, zda společnost Bulgargaz měla dominantní postavení na trhu se službami souvisejícími s kapacitou na rumunském plynovodu 1.
- 166 Tento argument je třeba odmítnout, jelikož za účelem posouzení pravomocí svěřených provozovateli přepravní soustavy unijním právem a použitelným vnitrostátním právem, a tedy zaujetí stanoviska k otázce, zda společnost Bulgargaz měla dominantní postavení na trhu se službami souvisejícími s kapacitou na rumunském plynovodu 1, nezáviselo právní posouzení Komise na stanovisku společnosti Transgaz nebo rumunského regulačního orgánu.
- 167 Zatřetí žalobkyně v podstatě tvrdí, že Komise nemohla dospět k závěru, že společnost Bulgargaz byla dominantní na trhu služeb souvisejících s kapacitou na rumunském plynovodu 1, neboť již dospěla ve věci AT.40335. – Plynové propojovací vedení v Rumunsku (dále jen „věc Transgaz“) k závěru, že společnost Transgaz měla dominantní postavení na témže trhu.
- 168 V tomto ohledu z rozhodnutí Komise C(2020) 1232 ze dne 6. března 2020 v řízení podle článku 102 SFEU (věc Transgaz), které bylo zveřejněno na jejích internetových stránkách, vyplývá, že Komise na základě předběžného posouzení této věci dospěla k závěru, že společnost Transgaz má na trhu přepravy zemního plynu v Rumunsku dominantní postavení ve smyslu článku 102 SFEU, včetně přepravy prostřednictvím propojení se sousedními zeměmi. Upřesnila však, že tři tranzitní plynovody provozované souběžně společností Transgaz, z nichž rumunský plynovod 1 zásobuje bulharský trh, nejsou součástí jejího předběžného posouzení, jelikož tyto plynovody nejsou připojeny k rumunské přepravní soustavě plynu (viz bod 25 odůvodnění rozhodnutí ze dne 6. března 2020).
- 169 Komise tedy ve věci Transgaz nedospěla k závěru, že podnik, jehož se toto šetření týká, měl dominantní postavení na trhu služeb souvisejících s kapacitou rumunského plynovodu 1.
- 170 Proto je třeba odmítnout argument žalobkyně vycházející z toho, že předběžné závěry Komise ve věci Transgaz jí bránily dospět k závěru, že společnost Bulgargaz byla během období protiprávního jednání dominantní na trhu se službami souvisejícími s kapacitou rumunského plynovodu 1.

171 Druhá výtka musí být tudíž zamítnuta.

[*omissis*]

C. Ke čtvrtému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z nesprávného konstatování, že žalobkyně zneužívají dominantní postavení

223 Čtvrtý žalobní důvod se v podstatě skládá ze šesti „dílčích důvodů“. První tři vycházejí z nesprávných právních posouzení a nesprávných skutkových zjištění, kterými je stíženo napadené rozhodnutí, pokud jde o zjištění, že žalobkyně odepřely přístup:

- k rumunskému plynovodu 1;
- k přepravní soustavě;
- k zásobníku plynu v Chiren.

[*omissis*]

1. Použitelné zásady a judikatura

[*omissis*]

a) K pojmu „zneužití dominantního postavení“

235 Podle čl. 102 prvního pododstavce SFEU je s vnitřním trhem neslučitelné, a proto zakázané, pokud to může ovlivnit obchod mezi členskými státy, aby jeden nebo více podniků zneužívaly dominantního postavení na vnitřním trhu nebo jeho podstatné části.

236 Podnik v dominantním postavení má tedy zvláštní odpovědnost za to, že jeho chování nebude na újmu účinné a nenarušené hospodářské soutěži na vnitřním trhu (rozsudek ze dne 6. září 2017, Intel v. Komise, C-413/14 P, EU:C:2017:632, bod 135; viz rovněž rozsudek ze dne 25. března 2021, Slovak Telekom v. Komise, C-165/19 P, EU:C:2021:239, bod 40 a citovaná judikatura).

237 Článek 102 SFEU sice vyjmenovává zneužívající praktiky, avšak tento výčet nevyčerpává způsoby zneužití dominantního postavení zakázané Smlouvou o FEU (viz rozsudek ze dne 15. března 2007, British Airways v. Komise, C-95/04 P, EU:C:2007:166, bod 57 a citovaná judikatura).

238 Podle ustálené judikatury je pojem „zneužití dominantního postavení“ ve smyslu článku 102 SFEU pojmem objektivním, který se vztahuje na jednání podniku v dominantním postavení, která mají za následek bránění, za použití prostředků odlišných od těch, které jsou používány při běžné soutěži výrobků nebo služeb na základě plnění hospodářských subjektů, zachování stupně hospodářské soutěže, který ještě na trhu existuje, nebo rozvoji této hospodářské soutěže [viz rozsudek ze dne 30. ledna 2020, Generics (UK) a další, C-307/18, EU:C:2020:52, bod 148 a citovaná judikatura].

- 239 Konečně je třeba připomenout, že zneužívající povaha chování takového typu, jako je chování přezkoumané v projednávané věci, vyžaduje, aby toto chování bylo způsobilé omezit hospodářskou soutěž, a zejména vyvolat vytýkané účinky spočívající ve vyloučení soutěžitelů v tom smyslu, že mohlo ztížit proniknutí soutěžitelů na relevantní trh nebo jejich udržení na relevantním trhu, a mít tak dopad na strukturu trhu. Toto posouzení musí být provedeno s ohledem na všechny relevantní skutkové okolnosti provázející uvedené jednání [viz rozsudky ze dne 30. ledna 2020, Generics (UK) a další, C-307/18, EU:C:2020:52, bod 154 a citovaná judikatura, a ze dne 12. května 2022, Servizio Elettrico Nazionale a další, C-377/20, EU:C:2022:379, body 50, 61, 64 a 72 a citovaná judikatura].
- 240 Tyto účinky spočívající ve vyloučení z trhu však nesmějí být čistě hypotetické. Komise se proto nemůže opírat o účinky, které by tato praktika mohla vyvolat, pokud by nastaly určité zvláštní okolnosti, které nepanovaly na trhu v okamžiku jejího provádění a jejichž existence se tehdy jevila jako málo pravděpodobná (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 6. října 2015, Post Danmark, C-23/14, EU:C:2015:651, bod 65, a ze dne 12. května 2022, Servizio Elettrico Nazionale a další, C-377/20, EU:C:2022:379, bod 70).

[omissis]

2. K prvnímu „dílčímu důvodu“, vycházejícímu z nesprávného konstatování odeprání přístupu k rumunskému plynovodu 1

[omissis]

a) Ke druhé části, vycházející z nesprávného právního posouzení při použití teorie „základních infrastruktur“ v rozsahu, v němž bylo společnosti Bulgargaz, pouhé uživatele rumunského plynovodu 1, přičteno zneužívající odmítnutí dodávek

- 250 Žalobkyně tvrdí, že napadené rozhodnutí je stíženo nesprávným právním posouzením v rozsahu, v němž společnost Bulgargaz přičítá zneužívající odmítnutí dodávek z rumunského plynovodu č. 1, ačkoli tato společnost nebyla vlastníkem ani provozovatelem přepravní sítě této základní infrastruktury a je pouhým uživatelem. Přitom podle rozsudků ze dne 26. listopadu 1998, Bronner (C-7/97, dále jen „rozsudek Bronner“, EU:C:1998:569), a ze dne 10. července 1991, RTE v. Komise (T-69/89, EU:T:1991:39), na kterých Komise založila svou analýzu v bodě 549 odůvodnění napadeného rozhodnutí, a pozdější judikatury týkající se odmítnutí poskytnout přístup k základní infrastruktuře, lze zneužívající jednání přičítat pouze vlastníkově nebo provozovateli uvedené infrastruktury v tom smyslu, že přístup k základním infrastrukturám byl vždy neoddelitelně spojen s vlastnictvím a kontrolou dotčené infrastruktury nebo služby.

[omissis]

- 254 Dále z bodů 532 a 549 až 564 odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývá, že Komise posoudila platnost jednání společnosti Bulgargaz na trhu služeb souvisejících s kapacitami rumunského plynovodu 1 s ohledem na judikaturu vycházející z bodu 41 rozsudku Bronner a rovněž z bodu 73 rozsudku ze dne 10. července 1991, RTE v. Komise (T-69/89, EU:T:1991:39).

- 255 Podle této judikatury představuje odmítnutí podniku v dominantním postavení poskytovat službu, ke které musí mít přístup třetí osoby, aby mohly vykonávat činnost na sousedním trhu, zejména na navazujícím trhu, porušení článku 102 SFEU, pokud jsou splněny následující tři kumulativní podmínky:
- odmítnutí služby může vyloučit veškerou hospodářskou soutěž ze strany žadatele o uvedenou službu na tomto trhu;
 - dotčená služba je nezbytná pro výkon činnosti žadatele v tom smyslu, že neexistuje žádná skutečná nebo potenciální náhrada této služby;
 - uvedené odmítnutí nemůže být objektivně odůvodněno.
- 256 Podmínky uvedené v rozsudku Bronner se v zásadě použijí na infrastruktury nebo služby, které jsou často kvalifikovány jako „základní infrastruktury“ v tom smyslu, že jsou nezbytné pro výkon činnosti na trhu, jelikož neexistuje žádná skutečná nebo potenciální náhrada [rozsudky ze dne 15. září 1998, *European Night Services a další v. Komise*, T-374/94, T-375/94, T-384/94 a T-388/94, EU:T:1998:198, body 208 a 212, a ze dne 10. listopadu 2021, *Google a Alphabet v. Komise (Google Shopping)*, T-612/17, napadený kasačním opravným prostředkem, EU:T:2021:763, bod 215], takže odmítnutí přístupu k nim může vést k vyloučení veškeré hospodářské soutěže ze strany žadatele o přístup.
- 257 V tomto ohledu již Soudní dvůr zdůraznil, že konstatování, že dominantní podnik zneužil svého postavení z důvodu odmítnutí uzavřít smlouvu se soutěžitelem, má za následek, že tento podnik je nucen uzavřít smlouvu s tímto soutěžitelem. Taková povinnost přitom obzvláště zasahuje do smluvní svobody a práva na vlastnictví dominantního podniku, jelikož podnik, byť v dominantním postavení, má v zásadě možnost odmítnout uzavření smlouvy a využívat infrastrukturu, kterou vytvořil pro vlastní potřeby (rozsudek ze dne 25. března 2021, *Slovak Telekom v. Komise*, C-165/19 P, EU:C:2021:239, bod 46).
- 258 Judikatura týkající se „základních infrastruktur“ se tedy týká situací, ve kterých může být tato smluvní svoboda, a zejména svobodný výkon výlučného práva, které je odměnou za investici nebo vynález, omezena v zájmu nenarušené hospodářské soutěže na vnitřním trhu, s vyloučením jakéhokoli jiného jednání [v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 1. července 2010, *AstraZeneca v. Komise* T-321/05, EU:T:2010:266, bod 679, a ze dne 10. listopadu 2021, *Google a Alphabet v. Komise (Google Shopping)*, T-612/17, napadený kasačním opravným prostředkem, EU:T:2021:763, bod 215].
- 259 Jak správně uvádí žalobkyně, v projednávaném případě nebyla společnost Bulgargaz vlastníkem rumunského plynovodu 1. Nicméně ze spisu, jakož i z bodu 14 výše vyplývá, že podle dohody z roku 2005 měla prospěch z výlučného využívání této infrastruktury.
- 260 V tomto ohledu je třeba zaprvé připomenout, že mezi účastnicemi řízení je nesporné, že během doby trvání protiprávního jednání byl rumunský plynovod 1 jedinou schůdnou trasou pro přepravu ruského plynu do Bulharska (viz bod 88 výše). Tento systém tedy představoval nezbytnou infrastrukturu ve smyslu rozsudku Bronner (viz bod 256 výše).
- 261 Zadruhé, jak vyplývá z bodů 143 a 144 výše, dohoda z roku 2005 stanovila, zaprvé že rumunský plynovod 1 byl vyhrazen pro výlučné užívání společností Bulgargaz a zadruhé že společnost Transgaz nemohla nabízet třetím osobám kapacitu na uvedeném plynovodu bez předchozího

souhlasu společnosti Bulgargaz. V důsledku toho, i když společnost Bulgargaz nebyla vlastníkem rumunského plynovodu 1, výlučné právo, které využívala, se během období protiprávního jednání konkretizovalo situací kontroly, a tedy dominantním postavením na trhu služeb souvisejících s kapacitou v rámci uvedeného plynovodu, jelikož přístup třetích osob k rumunskému plynovodu 1 byl bez jejího souhlasu nemožný.

- 262 V tomto ohledu je třeba uvést, jak to činí generální advokát Rantos ve svém stanovisku ve věci *European Superleague Company* (C-333/21, EU:C:2022:993, bod 138), že v souladu s teorií „základních infrastruktur“ může být povinnost spolupracovat se svými konkurenty uložena každému dominantnímu podniku, který vlastní nebo kontroluje „základní infrastrukturu“, který je tedy nucen poskytnout uvedeným konkurentům přístup k této infrastruktuře bez jakékoli diskriminace.
- 263 Za těchto okolností je povaha výlučného práva spojujícího společnost Bulgargaz s infrastrukturou irelevantní, jelikož toto výlučné právo se projevilo kontrolou nad rumunským plynovodem 1, který představuje „základní infrastrukturu“ ve smyslu judikatury citované v bodě 256 výše. Žalobkyně ostatně samy výslovně uznávají, že judikatura týkající se „základních infrastruktur“ se použije na situace související s kontrolou uvedené infrastruktury, i když se nesprávně domnívají, že je rovněž vyžadováno postavení vlastníka.
- 264 Právní povaha vztahu mezi dominantním podnikem a infrastrukturou nebo službou, kterou ovládá, totiž nutně nemůže být rozhodujícím faktorem za účelem určení, zda odepření přístupu k „základní infrastruktuře“ podnikem v dominantním postavení představuje porušení článku 102 SFEU.
- 265 Komise tedy správně posoudila jednání společnosti Bulgargaz na trhu služeb souvisejících s kapacitou v rámci rumunského plynovodu 1, a to zejména s ohledem na bod 41 rozsudku *Bronner*.
- 266 Tento závěr není vyvrácen nedávným rozsudkem ze dne 12. ledna 2023, *Lietuvos geležinkeliai v. Komise* (C-42/21 P, EU:C:2023:12), který byl vydaný po ukončení ústní části řízení v projednávané věci, ale který potvrdil analýzu Tribunálu v rozsudku ze dne 18. listopadu 2020, *Lietuvos geležinkeliai v. Komise* (T-814/17, EU:T:2020:545). V této věci, která se týkala odstranění železniční trati, Soudní dvůr rozhodl, že případ zničení infrastruktury dominantním podnikem, kdy se infrastruktura nevyhnutelně stane nepoužitelnou nejen soutěžiteli, ale i samotným dominantním podnikem, musí být odlišen od případu odmítnutí přístupu ve smyslu judikatury vycházející z rozsudku *Bronner* (rozsudek ze dne 12. ledna 2023, *Lietuvos geležinkeliai v. Komise*, C-42/21 P, EU:C:2023:12, body 81 a 83).
- 267 V tomto kontextu Soudní dvůr zajisté potvrdil, že je třeba použít analýzu z hlediska kritérií vycházejících z rozsudku *Bronner* v případě odmítnutí přístupu k infrastruktuře, jejímž vlastníkem je dominantní podnik a kterou vyvinul pro potřeby vlastní činnosti prostřednictvím vlastních investic. Dospěl rovněž k závěru, že se Tribunál nedopustil nesprávného právního posouzení, když v podstatě rozhodl, že s ohledem na jejich účel se uvedená kritéria nepoužijí, pokud v případě zničení infrastruktury byla dotčená infrastruktura financována nikoli prostřednictvím vlastních investic dominantního podniku, ale z veřejných prostředků a pokud tento podnik není vlastníkem této infrastruktury (rozsudek ze dne 12. ledna 2023, *Lietuvos geležinkeliai v. Komise*, C-42/21 P, EU:C:2023:12, body 86 a 87).

268 Tato judikatura však nevylučuje použití kritérií vyplývajících z rozsudku Bronner v situaci, jako je situace v projednávané věci, ve které společnost Bulgargaz, jak vyplývá z bodů 261 až 263 výše, měla k rumunského plynovodu 1, i když nebyla jeho vlastníkem, výlučné právo, které se během doby trvání protiprávního jednání projevovalo kontrolou srovnatelnou s kontrolou vlastníka, a i když je pravda, že rumunský plynovod 1 nevyvinula společnost Bulgargaz, nic to nemění na tom, že podle dohody z roku 2005 platila za užívání této infrastruktury pevně stanovený roční poplatek, který představoval její investici s ohledem na výlučné právo, které jí společnost Transgaz udělila.

269 Druhá část, vycházející ze skutečnosti, že se rozsudek Bronner a judikatura, která z něj vyplývá, pokud jde o odmítnutí poskytnout přístup k „základní infrastruktuře“, mohou použít pouze na podnik, který je jejím vlastníkem a má nad ní kontrolu, musí být tedy zamítnuta.

[omissis]

b) K sedmé části, vycházející z toho, že vyhrazení celé kapacity v rámci rumunského plynovodu 1 nemá důkazní hodnotu

470 Žalobkyně v podstatě zpochybňují, že by vyhrazení celé kapacity v rámci rumunského plynovodu 1 ve prospěch společnosti Bulgargaz mělo důkazní hodnotu za účelem prokázání odmítnutí dodávek, když žádá individuální žádost o přístup k uvedenému plynovodu nebyla zamítnuta.

471 Komise tuto část zpochybňuje.

472 Úvodem je třeba připomenout, že vyhrazení celé kapacity rumunského plynovodu 1, stanovené v článku 17.1 dohody z roku 2005, zatímco společnost Bulgargaz využívala pouze omezenou část dostupné kapacity, je jedním z nepřímých důkazů, o které se Komise opřela, aby prokázala:

- zaprvé, a jak bylo potvrzeno v analýze provedené v rámci třetího žalobního důvodu (viz body 133 až 171 výše), existenci dominantního postavení společnosti Bulgargaz na trhu služeb souvisejících s kapacitou v rámci rumunského plynovodu 1;
- zadruhé existenci hromadění kapacity rumunského plynovodu 1, které představuje odmítnutí dodávek ze strany společnosti Bulgargaz [viz bod 534 písm. a) odůvodnění napadeného rozhodnutí]; Komise tak měla za to, že společnost Bulgargaz měla buď upustit od výlučnosti stanovené v její prospěch v dohodě z roku 2005, nebo nabídnout kapacitu rumunského plynovodu 1 na sekundárním trhu na základě objektivního, transparentního a nediskriminačního postupu (viz body 542, 563 a 564 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

473 Přitom zaprvé podle ustálené judikatury konstatování existence dominantního postavení samo o sobě neznamená žádnou výtku vůči dotyčnému podniku. Článek 102 SFEU zakazuje zneužití takového dominantního postavení (viz rozsudek ze dne 27. března 2012, Post Danmark, C-209/10, EU:C:2012:172, bod 21 a citovaná judikatura).

474 V tomto ohledu přísluší Komisi, aby za účelem kvalifikace takového zneužití určila, v čem dotčený podnik za využití dominantního postavení použil prostředky odlišné od těch, které jsou používány při běžné soutěži, které měly za následek bránění zachování stupně hospodářské soutěže, který na trhu existuje, nebo rozvoji této hospodářské soutěže (viz rozsudek ze dne 27. března 2012, Post Danmark, C-209/10, EU:C:2012:172, bod 24 a citovaná judikatura).

- 475 Smluvní výlučnost přiznaná společnosti Bulgargaz dohodou z roku 2005, i kdyby tato společnost využívala pouze část kapacity rumunského plynovodu 1, tak nemůže představovat zneužití dominantního postavení žalobkyně, pokud Komise neprokázala, že jednání žalobkyně jí ve skutečnosti umožnilo vyloučit soutěžitele z bulharských trhů s dodávkami zemního plynu, zejména ve smyslu rozsudku Bronner a pozdější judikatury týkající se odmítnutí přístupu k „základní infrastruktuře“ citované v bodech 255 a 256 výše.
- 476 Skutečnosti přitom prokazují, že vyhrazení celé kapacity rumunského plynovodu 1 společnosti Bulgargaz, stanovené v článku 17.1 dohody z roku 2005, nebránilo této společnosti již od okamžiku první žádosti o přístup k nevyužité kapacitě uvedeného plynovodu, kterou obdržela dne 23. listopadu 2012, v poskytnutí uvedeného přístupu společnosti Overgas od 1. ledna 2013, přestože se Komisi nepodařilo prokázat opožděnost tohoto přístupu nebo jeho neuspokojivou povahu, a tedy skutečnost, že jednání společnosti Bulgargaz spadalo v tomto ohledu pod článek 102 SFEU.
- 477 Komise rovněž právně dostačujícím způsobem neprokázala, že společnost Bulgargaz zneužívajícím způsobem bránila žádosti jiných třetích osob o přístup. Proto:
- z bodu 284 výše vyplývá, že Komise neprokázala, ba ani netvrdila, že žádost společnosti Transgaz ze dne 24. ledna 2011 představovala žádost o přístup k rumunskému plynovodu 1, jejímž cílem bylo umožnit tomuto provozovateli vstup na bulharské trhy s dodávkami plynu, což ostatně připustila na jednání; podle judikatury tedy žalobkyně nebyly povinny na ni odpovědět příznivě [v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 30. ledna 2020, Generics (UK) a další, C-307/18, EU:C:2020:52, body 42, 43 a 46];
 - Komise rovněž připustila, že nemá důkaz, že společnost Transgaz předala společnosti Bulgargaz individuální žádosti třetích osob o přístup k rumunskému plynovodu 1, zejména žádosti, které jí společnost Overgas zaslala v roce 2010;
 - Komise neprokázala ani to, že žádost společnosti C Energy Group ze dne 26. září 2013 byla dostatečně přesná a vážná na to, aby mohla představovat žádost o přístup k rumunskému plynovodu 1, na kterou byla společnost Bulgargaz povinna odpovědět (viz analýza šesté části výše).
- 478 Kromě toho se Komise nemohla opírat o předpoklad, že z důvodu vyhrazení celé kapacity rumunského plynovodu 1 pro společnost Bulgargaz třetí osoby upustily od podávání žádostí o přístup k této kapacitě (viz body 278 a 537 *in fine* odůvodnění napadeného rozhodnutí). Nepředložila totiž žádný důkaz prokazující takové vzdání se práva, a neunesla tedy důkazní břemeno, které jí příslušelo. Je třeba ostatně zdůraznit, že podle jejího článku 17.3 měla dohoda z roku 2005 a její obsah důvěrnou povahu a Komise neprokázala, že navzdory této doložce o důvěrnosti se třetí osoby mohly seznámit s doložkou o výlučnosti obsaženou v dohodě z roku 2005 ve prospěch společnosti Bulgargaz. V každém případě i za předpokladu, že by k takovým vzdáním se práva došlo, jelikož dotyčné třetí osoby již z podstaty nepodaly žádnou žádost v tomto smyslu, nelze společnosti Bulgargaz vytýkat odepření přístupu z důvodu, že nereagovala na žádosti, které jí nikdy nebyly zaslány.
- 479 Zadruhé měla Komise za to, že část protiprávního jednání týkající se rumunského plynovodu 1 trvala pouze do 1. ledna 2015, tedy do data, od kterého společnost Bulgargaz podle jejího názoru poskytla třetím osobám dostatečný přístup k uvedenému plynovodu (viz bod 651 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

480 Je přitom nutno konstatovat, že k tomuto datu byla ustanovení dohody z roku 2005 přiznávající společnosti Bulgargaz výlučné užívání rumunského plynovodu 1 stále v platnosti. Tato smluvní výlučnost byla totiž ukončena až dne 30. září 2016, kdy byla dohoda z roku 2005 vypovězena, tedy jeden rok a devět měsíců po ukončení protiprávního jednání. V důsledku toho sama Komise implicitně připustila, že existence tohoto výlučného smluvního práva není rozhodující.

481 V tomto kontextu je nepřímý důkaz vycházející z toho, že si společnost Bulgargaz na základě dohody z roku 2005 vyhradila celou kapacitu rumunského plynovodu 1, ačkoli tuto kapacitu využívala pouze zčásti, nedostatečný k prokázání údajného zneužití na trhu s kapacitou uvedeného plynovodu.

482 Sedmé části je tedy třeba vyhovět.

c) K osmé části, vycházející z toho, že diskuse týkající se nového sjednání dohody z roku 2005, nemají důkazní hodnotu

483 Žalobkyně, podporované Bulharskou republikou, zpochybňují důkazní hodnotu diskusí týkajících se nového sjednání dohody z roku 2005. V tomto ohledu napadené rozhodnutí nesprávně stanoví, že uvedené mezivládní diskuse představovaly odmítnutí poskytnout přístup k rumunskému plynovodu 1 a že společnost Bulgargaz nejednala během jednání o dohodě z roku 2005 konstruktivně. V tomto ohledu uplatňují tři výtky:

- mezivládní povaha nového sjednání dohody z roku 2005;
- konstruktivní povaha jejich chování během jednání;
- skutečnost, že nejsou odpovědné za dobu trvání těchto jednání.

484 Komise tuto část zpochybňuje.

1) K první výtce, vycházející z mezivládní povahy nového sjednání dohody z roku 2005

485 Žalobkyně, podporované Bulharskou republikou, tvrdí, že diskuse o novém sjednání dohody z roku 2005 byly zahájeny a probíhaly na mezivládní úrovni, do níž byly zapojeny vládní a regulační orgány Bulharské republiky a Rumunska. Tyto diskuse tedy nelze přičítat společnosti Bulgargaz. Žalobkyně se v tomto ohledu dovolávají tří skutečností:

- „propojení“ dohody z roku 2005 s mezivládní dohodou z roku 2003;
- skutečnosti, že cílem nového sjednání dohody z roku 2005 bylo vyřešit obavy vznesené v řízení o nesplnění povinnosti proti Rumunsku;
- ústřední povahy bezpečnosti dodávek plynu v Bulharsku a úlohy veřejnoprávního dodavatele společnosti Bulgargaz při novém jednání o dohodě z roku 2005.

[omissis]

i) K ústřední povaze bezpečnosti dodávek plynu v Bulharsku a úloze společnosti Bulgargaz jakožto veřejnoprávního dodavatele při novém jednání o dohodě z roku 2005

- 529 Žalobkyně tvrdí, že v rámci nového sjednání dohody z roku 2005 jednala společnost Bulgargaz jako veřejnoprávní dodavatel poslední instance pověřený službou obecného hospodářského zájmu, která byla z tohoto důvodu povinna zajistit dodávky plynu v celém Bulharsku. Podle nich návrh záruky minimální kapacity v rumunském plynovodu 1 ve výši [3–4] miliardy metrů krychlových (z celkové kapacity 7,4 miliardy metrů krychlových) ročně ze strany společnosti Transgaz odpovídal povinností společnosti Bulgargaz v oblasti veřejných dodávek.
- 530 V tomto ohledu z návrhu protokolu o dohodě vyplývá, že nové sjednání dohody z roku 2005 mělo vést jednak ke zrušení výlučného užívání rumunského plynovodu 1 ve prospěch společnosti Bulgargaz a jednak ke změně pevného ročního poplatku placeného společnosti Transgaz na základě uvedené dohody, aby se reagovalo na obavy Komise vyjádřené v rámci řízení o nesplnění povinnosti proti Rumunsku.
- 531 Na schůzce dne 10. října 2012 společnost Bulgargaz předložila návrh záruky minimální kapacity ve výši [3–4] miliard metrů krychlových ročně, přičemž společnosti Transgaz sdělila, že jako protiplnění je připravena uvolnit zbývající dostupnou kapacitu [viz bod 297 písm. h) odůvodnění napadeného rozhodnutí a bod 468 výše].
- 532 Následně bylo na schůzce dne 9. prosince 2013 mezi společnostmi Bulgargaz, Transgaz a regulačními a vládními orgány Bulharské republiky a Rumunska dohodnuto, že se dohodnou na přístupu s cílem požádat Komisi o schválení návrhu záruky minimální kapacity. Strany se tedy dohodly na řadě kroků k urychlení jednání. Proto:
- společnost Bulgargaz měla společnosti Transgaz zaslat dopis, v němž by podrobně uvedla její návrh a uvedla, že souhlasí s uvolněním kapacity rumunského plynovodu 1, s výjimkou kapacity, o jejíž rezervaci požádala;
 - bulharský regulační orgán měl společnosti Transgaz zaslat dopis podporující navrhovanou změnu dohody z roku 2005 a uvést důvody navrhované záruky minimální kapacity;
 - bulharské ministerstvo hospodářství, energetiky a cestovního ruchu mělo společnosti Transgaz zaslat dopis uvádějící důvody pro zachování dohody z roku 2005 do konce roku 2016.
- 533 V návaznosti na tuto schůzku společnost Bulgargaz dopisem ze dne 14. prosince 2013 zmíněným v bodě 525 výše společnosti Transgaz sdělila, že souhlasí s tím, že jí vrátí nevyužitou kapacitu v rámci rumunského plynovodu 1 za podmínky, že „cena tranzitní služby“, tedy pevný roční poplatek stanovený dohodou z roku 2005, bude změněna. Společnost Bulgargaz proto navrhla projednat změnu doložky o výlučnosti stanovené v článku 17.1 dohody z roku 2005, jakož i pevného ročního poplatku. Rovněž uvedla, že pokud společnost Transgaz přijme její návrh, bude připravena podepsat dohodu o změně.

534 Dne 13. ledna 2014 zaslal náměstek ministra hospodářství Bulharské republiky svému rumunskému protějšku dopis uvádějící důvody, proč je dohoda z roku 2005 důležitá pro zabezpečení dodávek plynu do země (dále jen „bulharský ministerský dopis“), v němž bylo uvedeno následující:

„Dodávky zemního plynu v Bulharsku jsou na základě dlouhodobých smluv zajištěny především dovozem z jediného zdroje (Ruské federace) prostřednictvím jediného spojení (přes území Ukrajiny, Moldavska a Rumunska). V současné době ještě nejsou k dispozici alternativní zdroje a trasy, propojení s plynárenskými přepravními soustavami v sousedních zemích do značné míry chybí, zatímco kapacity zásobníků plynu, a zejména denní výše odběru jsou nedostatečné. Tyto prvky určují rizika spojená s bezpečností dodávek, což bylo prokázáno během plynové [krize] v lednu 2009, kdy Bulharsko bylo nejvíce postiženým členským státem Evropské unie. Jediný vnější zdroj a dlouhodobé smlouvy o dodávkách ovlivňují nízkou míru liberalizace trhu s plynem v zemi a určují důležitou úlohu veřejnoprávního dodavatele [společnosti Bulgargaz].

Výpočty za použití vzorce N-1 standardu pro infrastruktury podle článku 6 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 994/2010 ze dne 20. října 2010 o opatřeních na zajištění bezpečnosti dodávek zemního plynu ukazují, že v případě narušení jediné největší plynárenské infrastruktury (z Ruska přes Ukrajinu, Moldavsko a Rumunsko) zbývající kapacita infrastruktury (zpětný tok z Řecka, zvýšení domácí produkce plynu a odběr ze zásobníku plynu v Chiren) nebude moci dodat objem plynu potřebný k uspokojení celkové poptávky Bulharska po plynu v den mimořádně vysoké poptávky po plynu, k němuž dochází statisticky jednou za 20 let [...]“

535 Bulharský ministerský dopis tak ukazuje, že návrh záruky minimální kapacity byl odůvodněn velmi vysokou závislostí Bulharska na plynu z Ruska s cílem zajistit bezpečnost dodávek na jeho území, a tudíž na přístupu k rumunskému plynovodu 1, který byl jedinou sítí schopnou dopravit tento plyn do Bulharska.

536 V dopise, který bulharský regulační orgán zaslal rumunskému regulačnímu orgánu dne 16. ledna 2014, bylo zdůrazněno, že společnost Bulgargaz je na vstupu téměř zcela závislá na jediném dodavateli plynu, a sice společnosti Gazprom a jejích dceřiných společnostech Overgas a Wintershall Erdgas Handelshaus Zug (dále jen „WIEE“), a že dohoda z roku 2005 má „výjimečný význam“ pro bezpečnost dodávek v Bulharské republice.

537 Dne 13. ledna 2014 odpověděla společnost Transgaz na dopis společnosti Bulgargaz ze dne 14. prosince 2013, uvedený v bodě 525 výše, přičemž zdůraznila, že unijní právo a usnesení vydaná rumunským regulačním orgánem v roce 2012 vyžadují, aby byla celá kapacita rumunského plynovodu 1 nabídnuta na trhu a přidělena transparentním způsobem. S ohledem na okolnosti související s bezpečností dodávek plynu v Bulharsku a na úzkou spolupráci mezi Bulharskou republikou a Rumunskem však společnost Transgaz souhlasila s řešením nabídnout na trhu pouze nevyužitou kapacitu společnosti Bulgargaz, s výhradou schválení Komisí v tomto ohledu.

538 Společnost Transgaz zdůraznila, že návrh společnosti Bulgargaz na vyhrazení části kapacity rumunského plynovodu 1 se sice odchyluje od použitelného právního rámce, který ukládá provozovateli přepravní soustavy nabízet v aukcích veškerou kapacitu uvedeného plynovodu na trhu, ale že s ohledem na úzkou spolupráci Bulharské republiky s Rumunskem jej přijala, protože jej považovala za odůvodněný bezpečností dodávek plynu do Bulharska.

539 Z korespondence uvedené v bodech 531 až 538 výše vyplývá, že bezpečnost dodávek plynu do Bulharska a důležitost rumunského plynovodu 1 v tomto ohledu byla ústředním problémem při novém jednání o dohodě z roku 2005, což vysvětluje silnou účast bulharských orgánů na těchto jednáních.

540 Třetí argument žalobkyně je tedy opodstatněný.

[*omissis*]

d) Závěry k prvnímu „dílčímu důvodu“

688 Ze všech výše uvedených úvah vyplývá, že jediné části prvního „dílčího žalobního důvodu“, které je třeba zamítnout, jsou první část, vycházející z nesprávného právního posouzení v rozsahu, v němž byl článek 102 SFEU použit na smluvní ujednání, které bylo sjednáno dvoustranně, druhá část, vycházející z nesprávného právního posouzení spočívajícího v tom, že je společnosti Bulgargaz, pouhé uživatele rumunského plynovodu 1, přičítáno zneužívající odmítnutí dodávek, a čtvrtá část, vycházející z nedostatečného odůvodnění napadeného rozhodnutí, pokud jde o skutečnost, že omezení přístupu k rumunskému plynovodu 1 vůči společnosti Overgas bylo zahrnuto do protiprávního jednání.

689 Naproti tomu v rozsahu, v němž z analýzy ostatních částí vyplývá, že Komise nepředložila závažné, přesné a shodující se důkazy ve smyslu judikatury citované v bodě 227 výše, které by umožnily právně dostačujícím způsobem prokázat, že jednání vytýkaná společnosti Bulgargaz týkající se přístupu k rumunskému plynovodu 1 představovala odepření přístupu, na které se může vztahovat článek 102 SFEU, je třeba uvedeným částem vyhovět, a tudíž prvnímu „dílčímu důvodu“.

[*omissis*]

3. Závěry ohledně čtvrtého žalobního důvodu

1106 Z výše uvedeného vyplývá, že Komise právně dostačujícím způsobem neprokázala odepření přístupu ke třem infrastrukturám v držení skupiny BEH, na které se může vztahovat článek 102 SFEU, pokud jde o:

- zaprvé chování společnosti Bulgargaz týkající se přístupu k rumunskému plynovodu 1 v období od 31. ledna 2011 do 1. ledna 2015 (viz třetí a pátá až osmá část prvního „dílčího důvodu“, jakož i závěry vyvozené v bodě 689 výše);
- zadruhé chování společnosti Bulgartransgaz týkající se přístupu k přepravní soustavě v období od 30. července 2010 do 1. ledna 2015 (viz pátá část druhého „dílčího důvodu“, jakož i závěry vyvozené v bodě 954 výše);
- zatřetí chování společnosti Bulgartransgaz týkající se přístupu k zásobníku plynu v Chiren před 5. červnem 2012 (viz body 1092 až 1100 výše).

- 1107 Naproti tomu skutečnosti obsažené ve spise umožňují prokázat, že jednání společnosti Bulgartransgaz týkající se přístupu k zásobníku plynu v Chiren mohlo v období od 5. června 2012 do 19. září 2014 omezit hospodářskou soutěž na bulharských trzích s dodávkami zemního plynu (viz body 1101 až 1104 výše).
- 1108 Je však třeba připomenout, že systém soudního přezkumu rozhodnutí Komise týkajících se protiprávních jednání, která Komise konstatuje na základě článku 102 SFEU, spočívá v přezkumu legality v souladu s článkem 263 SFEU (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 10. července 2014, Telefónica a Telefónica de España v. Komise, C-295/12 P, EU:C:2014:2062, bod 42).
- 1109 V rámci přezkumu legality podle článku 263 SFEU přitom unijní soudy nemohou nahradit odůvodnění autora dotčeného aktu vlastním odůvodněním (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 24. ledna 2013, Frucona Košice v. Komise, C-73/11 P, EU:C:2013:32, bod 89 a citovaná judikatura). Jak poznamenává generální advokátka J. Kokott ve svém stanovisku ve věci Frucona Košice v. Komise (C-73/11 P, EU:C:2012:535, bod 92), zákaz nahrazení odůvodnění autora napadeného aktu unijním soudem je výrazem kasační povahy žaloby na neplatnost, která spočívá na zásadě institucionální rovnováhy, která charakterizuje strukturu a fungování Unie. Zachování této institucionální rovnováhy vyžaduje, aby každý z orgánů vykonával své pravomoci v souladu s pravomocemi ostatních orgánů.
- 1110 I když má tedy pravomoc přijímat rozhodnutí na základě článku 102 SFEU Komise, unijní soud má zase na základě článku 263 SFEU pravomoc zejména přezkoumat legalitu odůvodnění těchto rozhodnutí, aniž v zásadě může odůvodnění Komise nahradit vlastním odůvodněním nebo toto odůvodnění Komise doplnit.
- 1111 V tomto ohledu je třeba uvést, že odůvodnění napadeného rozhodnutí spočívá na dvou základních pilířích, a sice zaprvé na protisoutěžní strategii prováděné žalobkyněmi, jejímž cílem je ochrana dominantního postavení společnosti Bulgargaz na bulharských trzích s dodávkami zemního plynu, a zadruhé na pojmu „jediné a trvající protiprávní jednání“.

1. Protisoutěžní strategie

- 1112 V napadeném rozhodnutí bylo uvedeno, že jednání žalobkyň týkající se rumunského plynovodu 1, přepravní soustavy a zásobníku plynu v Chiren, která spočívala v bránění, omezování a zpožďování přístupu ke každé z těchto infrastruktur, byla součástí protisoutěžní strategie zaměřené na ochranu dominantního postavení společnosti Bulgargaz na bulharských trzích s dodávkami zemního plynu tím, že zamezila přístupu třetích osob na uvedené trhy [viz bod 389 odůvodnění, bod 454 písm. b) odůvodnění a body 467, 569, 572 a 643 odůvodnění]. Podle Komise byla tato strategie navržena společností BEH a prováděna jejími dceřinými společnostmi Bulgargaz a Bulgartransgaz (viz bod 570 odůvodnění uvedeného rozhodnutí).
- 1113 V tomto ohledu Komise v bodě 567 odůvodnění napadeného rozhodnutí vysvětlila, že s ohledem na roztržitost dotčených praktik vycházela za účelem prokázání této celkové strategie ze souboru nepřímých důkazů prokazujících:
- časovou soudržnost protiprávního jednání;
 - srovnatelnou povahu a doplňkovost dotčených praktik;

- společný standard jednání žalobkyň ve vztahu ke každé infrastruktuře spočívající ve schopnosti vytlačit konkurenty z bulharských trhů s dodávkami zemního plynu.

- 1114 Komise tak zaprvé poznamenala, že tyto praktiky spočívající v akumulaci kapacity rumunského plynovodu 1 a v bránění, omezování a zpožďování přístupu k přepravní soustavě a k zásobníku plynu v Chiren „se vzájemně doplňovaly a posilovaly“ (viz bod 577 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 1115 Zadruhé Komise zdůraznila, že „praktiky byly výslovně propojeny tím, že přístup k přepravní soustavě (kontrolované společností Bulgartransgaz) byl podmíněn přístupem třetích osob k rumunskému plynovodu 1 (kontrolovanému společností Bulgargaz a podléhajícímu povolení společnosti BEH)“ (viz bod 577 odůvodnění napadeného rozhodnutí). V tomto ohledu je třeba připomenout, že Komise dospěla k závěru, že požadavek společnosti Bulgartransgaz předložit důkazy o vyhrazené kapacitě v rámci rumunského plynovodu 1 provozovaného společností Bulgargaz, která patří do téže skupiny podniků, „*de facto* znemožnil přístup k přepravní soustavě až do roku 2013“ (viz body 475 a 480 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 1116 Zatřetí Komise uvedla, že přepravní soustava je jedinou infrastrukturou způsobilou přepravovat zemní plyn do zásobníku plynu v Chiren, a proto byl přístup k uvedené soustavě nezbytný k získání přístupu k zásobníku. Konstatovala rovněž, že možnost přístupu k uvedenému zásobníku během období protiprávního jednání byla „nepřímo spjata s možností přístupu k rumunskému plynovodu 1, [který] [...] byl jedinou cestou, kterou byl během [tohoto] období přepravován plyn do přepravní soustavy [...]“ (viz bod 578 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 1117 Komise proto dospěla k závěru, že společnosti Bulgartransgaz a Bulgargaz „byly schopny společně ovlivňovat a přispívat k bránění, omezení a zpoždění přístupu třetích osob k infrastruktuře vlastněné nebo ovládané skupinou BEH“ (viz bod 579 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Dále uvedla, zaprvé že společnosti Bulgargaz a Bulgartransgaz koordinovaly své chování, pokud jde o žádosti třetích osob o přístup, přičemž mezi sebou jednaly jako subjekty v rámci integrovaného podniku, a zadruhé že společnost BEH byla přímo zapojena do všech sporných praktik (viz bod 579 odůvodnění uvedeného rozhodnutí).

2. Jediné a trvající protiprávní jednání

- 1118 Komise dospěla k závěru, že se žalobkyně dopustily jediného a trvajícího protiprávního jednání porušujícího článek 102 SFEU v období od 30. července 2010 do 1. ledna 2015 tím, že třetím osobám odepřely přístup k rumunskému plynovodu 1, přepravní soustavě a zásobníku plynu v Chiren, což vedlo k uzavření bulharských trhů s dodávkami zemního plynu (viz články 1 a 2 a body 1, 2 a 450 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 1119 Podle judikatury se pojem „jediné a trvající protiprávní jednání“ týká souhrnu skutků, které jsou součástí celkového plánu z důvodu jejich totožného cíle narušujícího hospodářskou soutěž na vnitřním trhu. Pro účely kvalifikace různých jednání jako jediného a trvajícího protiprávního jednání je třeba ověřit, zda se tato jednání navzájem doplňovala v tom smyslu, že každé z nich mělo čelit jednomu nebo několika následkům běžné hospodářské soutěže, a prostřednictvím interakce přispívala k uskutečnění cílů sledovaných v rámci tohoto celkového plánu. V tomto ohledu je třeba zohlednit veškeré okolnosti, které mohou prokázat či zpochybnit uvedenou vazbu, jako je doba uplatňování, obsah (včetně použitých metod) a souvztažně cíl jednotlivých dotčených jednání (rozsudky ze dne 28. dubna 2010, Amann & Söhne a Cousin Filterie

v. Komise, T-446/05, EU:T:2010:165, bod 89; ze dne 1. července 2010, AstraZeneca v. Komise, T-321/05, EU:T:2010:266, bod 892, a ze dne 8. září 2016, Arrow Group a Arrow Generics v. Komise, T-467/13, nezveřejněný, EU:T:2016:450, bod 384).

- 1120 V projednávané věci se Komise za účelem prokázání, že všechny praktiky žalobkyň představovaly jediné a trvající protiprávní jednání, v bodech 608, 609 a 614 odůvodnění napadeného rozhodnutí v podstatě opřela o skutečnost, že tyto praktiky byly součástí „celkového a dlouhodobého plánu uzavření [bulharských] trhů s dodávkami plynu [...] ve prospěch společnosti Bulgargaz“.
- 1121 V tomto ohledu zaprvé Komise znovu zdůraznila, že sama společnost Bulgargaz byla schopna vyloučit své konkurenty z trhu a omezit možnost životaschopné hospodářské soutěže na bulharských trzích s dodávkami zemního plynu tím, že akumulovala kapacitu v rámci rumunského plynovodu 1 (viz body 611 a 624 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 1122 Zadruhé Komise uvedla, že „tři praktiky skupiny BEH“ spojené se třemi infrastrukturami, které kontrolovala, „se navzájem doplňují a posilují a byly prováděny pouze za účelem uzavření [bulharských] trhů s dodávkami plynu“ (viz bod 612 odůvodnění napadeného rozhodnutí). V tomto ohledu uvedla, že přístup k přepravní soustavě, a tudíž i k zásobníku plynu v Chiren, je podmíněn předchozím získáním přístupu k rumunskému plynovodu 1, který byl po dobu trvání protiprávního jednání jedinou infrastrukturou dostupnou pro přepravu plynu prostřednictvím uvedené soustavy, a tedy až do tohoto zásobníku plynu (viz body 51, 578 a 611 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 1123 Jak tedy vyplývá z bodů 578 a 611 odůvodnění napadeného rozhodnutí a jak ostatně zdůrazňuje Komise ve své žalobní odpovědi, „bez přístupu k rumunskému plynovodu 1 neměli (potenciální) konkurenti přístup k přepravní soustavě, a tudíž ani k zásobníku plynu [v Chiren]“.
- 1124 Zatřetí Komise zopakovala, že společnosti Bulgargaz a Bulgartransgaz se koordinovaly, pokud jde o posuzování žádostí třetích osob o přístup, a navzájem spolu jednaly jako subjekty v rámci integrovaného podniku (viz body 579 a 612 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 1125 Začtvrté Komise opět uvedla, že vytýkané praktiky byly rovněž „výslovně propojené“, jelikož „přístup k přepravní soustavě (kontrolované společností Bulgartransgaz) byl podmíněn přístupem třetích osob k rumunskému plynovodu 1 (kontrolovanému společností Bulgargaz) a podléhal povolení společnosti BEH (viz bod 612 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Zdůraznila, že i po lednu 2012 si společnost BEH ponechala kontrolu nad společností Bulgartransgaz, jelikož přístup k přepravní soustavě, a tedy nepřímý přístup k zásobníku plynu v Chiren, byl podmíněn předchozím získáním přístupu k rumunskému plynovodu 1 od společnosti Bulgargaz, který zase podléhal předchozímu povolení od společnosti BEH (viz bod 611 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 1126 Podle Komise vztah mezi uvedenými praktikami umožnil:
- zaprvé třem žalobkyním, aby vzájemně ovlivňovaly své chování, takže společně přispívaly k bránění, omezování a zpoždění přístupu třetích osob k infrastrukturám vlastněným nebo ovládaným skupinou BEH;
 - zadruhé skupině BEH, aby koordinovala své jednání soudržným způsobem za použití podobných metod (viz bod 612 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

1127 Ze všech úvah uvedených v bodech 1112 až 1126 výše vyplývá, že:

- ani v odůvodnění napadeného rozhodnutí, a tím méně v jeho výroku, nepřičetla Komise žalobkyním několik samostatných protiprávních jednání, z nichž každé souviselo s jednou z dotčených infrastruktur;
- protisoutěžní strategie vytýkaná žalobkyním je klíčovým prvkem jediného a trvajícího protiprávního jednání, které jim přičítá napadené rozhodnutí; těmto podnikům je vytýkáno, že přispěly k provádění této strategie, která byla založena na vzájemné závislosti jednání týkajících se každé ze tří dotčených plynárenských infrastruktur a jejímž jediným cílem bylo uzavření bulharských trhů s dodávkami plynu za účelem ochrany dominantního postavení společnosti Bulgargaz na těchto trzích;
- Komise v napadeném rozhodnutí opakovaně zdůraznila, že jednání společnosti Bulgargaz týkající se rumunského plynovodu 1 bylo zásadní a samo o sobě dostatečné k tomu, aby uzavřelo přístup jejich potenciálních konkurentů na uvedené trhy.

1128 Z toho vyplývá, že údajné zneužívající jednání týkající se rumunského plynovodu 1 je nosným prvkem, na kterém spočívá analýza Komise a odůvodnění napadeného rozhodnutí, pokud jde o znaky zakládající zjištěné jediné a trvající protiprávní jednání.

1129 V této souvislosti okolnost, podle které společnost Bulgartransgaz bránila společnosti C v přístupu do zásobníku plynu v Chiren v červnu 2012 a společnosti Overgas v období od 1. ledna 2013 do poloviny roku 2014 (viz body 1101 až 1104 výše) a toto jednání mohlo samo o sobě vyvolat protisoutěžní účinky na bulharských trzích s dodávkami plynu, nemůže sama o sobě odůvodnit konstatování jediného a trvajícího protiprávního jednání porušujícího článek 102 SFEU, které je žalobkyním přičítáno napadeným rozhodnutím.

1130 Je třeba připomenout, že články 1 a 2 napadeného rozhodnutí ve vztahu k žalobkyním uvádí „jediné a trvající protiprávní jednání porušující článek 102 [SFEU] [v rozsahu, v němž odpírají] třetím osobám přístup k přepravní soustavě [...], rumunskému [...] plynovodu 1 a [zásobníku plynu] Chiren, což vedlo k uzavření trhů s dodávkami plynu v Bulharsku“ od „30. července 2010 [do] 1. ledna 2015“.

1131 S ohledem na všechna jednání vytýkaná žalobkyním v napadeném rozhodnutí a na důraz kladený tímto rozhodnutím na jejich provázanost, jejich doplňkovost a vzájemné posilování tedy z výroku napadeného rozhodnutí nelze vyvodit, že se zakládá na několika důvodech týkajících se odlišných zneužívajících jednání, z nichž každé by samo o sobě postačovalo k jeho odůvodnění.

1132 Podle ustálené judikatury citované v bodech 234 a 1109 výše přitom unijní soud nemůže v rámci přezkumu legality podle článku 263 SFEU nahradit odůvodnění autora dotčeného aktu vlastním odůvodněním. V projednávané věci konstatování jediného a trvajícího protiprávního jednání přičítaného žalobkyním ve výroku napadeného rozhodnutí, které uvádí povahu a rozsah uvedeného porušení unijních pravidel hospodářské soutěže a je neoddelitelné od jeho odůvodnění, zahrnuje všechna jednání žalobkyň týkající se tří dotčených plynárenských infrastruktur. Jak je uvedeno v bodech 1113 a 1131 výše, kvalifikace jediného a trvajícího protiprávního jednání je založena na doplňkovost a vzájemné provázanosti všech uvedených jednání.

- 1133 Za těchto podmínek nemůže jediný důvod vycházející z jednání společnosti Bulgartransgaz ve vztahu k zásobníku plynu v Chiren po červnu 2012 představovat, aniž by došlo ke zkreslení napadeného rozhodnutí tím, že by posouzení Komise bylo nahrazeno novým posouzením skutkového stavu v rozporu s judikaturou citovanou v bodě 1109 výše, základní, či dokonce dostatečné odůvodnění, které by samo o sobě mohlo založit výrok uvedeného rozhodnutí.
- 1134 Z výše uvedeného vyplývá, že Komise právně dostačujícím způsobem neprokázala protiprávní jednání představující zneužití dominantního postavení, které je žalobkyním přičítáno napadeným rozhodnutím.
- 1135 Je tedy třeba vyhovět čtvrtému žalobnímu důvodu, aniž je třeba zkoumat ostatní „dílčí důvody“ vznesené žalobkyněmi.

D. K prvnímu žalobnímu důvodu, vycházejícímu z existence podstatných procesních vad ovlivňujících výkon práva žalobkyni na obhajobu, jakož i z porušení zásady řádné správy

[omissis]

1. K první a druhé části, vycházejícím z porušení povinnosti zaznamenávat a založit do spisu dokumenty týkající se schůzek Komise se společností Overgas a z nedostatečného přístupu k těmto dokumentům

- 1142 V průběhu správního řízení Komise zorganizovala celkem osm schůzek se společností Overgas, z nichž:
- prvních pět schůzek se konalo před oznámením námitek žalobkyním, konkrétně dne 13. října 2010, 13. ledna, 17. března a 15. prosince 2011 a 17. června 2013 (dále jen „schůzky v letech 2010 až 2013“);
 - zbývající tři schůzky se konaly po přijetí oznámení námitek, konkrétně ve dnech 13. října 2015, jakož i 17. března 2016 a 20. října 2016 (dále jen „schůzky z let 2015 a 2016“ a společně se schůzkami v letech 2010 až 2013 „schůzky se společností Overgas“).
- 1143 Komise tvrdí, že po každé z těchto osmi schůzek se společností Overgas vypracovala stručné nedůvěrné poznámky, jakož i podrobné důvěrné zápisy. Na jednání připustila, že nemohla přesně uvést datum sepsání těchto dokumentů, ale že z důvodu jejich stupně přesnosti předpokládala, že byly sepsány ihned po každé schůzce.
- 1144 Kromě toho v návaznosti na každou z těchto schůzek s Komisí, kromě schůzek konaných ve dnech 13. října 2015 a 17. března 2016, předložila společnost Overgas písemná vyjádření (dále jen „následná vyjádření“), v nichž rozvinula argumenty vznesené na uvedených schůzkách.
- 1145 Ze spisu rovněž vyplývá, že žalobkyně měly nejprve přístup zejména ke stručným poznámkám ze schůzek v letech 2010 až 2013, jakož i k nedůvěrnému znění následných vyjádření v rámci přístupu ke spisu po oznámení námitek. Dne 5. ledna 2018 v návaznosti na rozsudek ze dne 6. září 2017, Intel v. Komise (C-413/14 P, EU:C:2017:632), který upřesnil povinnost Komise pořizovat záznamy a vést spis v řízeních o stíhání protiprávních jednání porušujících hospodářskou soutěž, předložily novou žádost, jejímž cílem bylo zejména získat přístup k podrobným zápisům a poznámkám z jakékoli další případné schůzky mezi Komisí a společností Overgas.

- 1146 Dne 23. března 2018 odpověděla Komise tím, že připustila, že se po oznámení námitek konaly tři schůzky se společností Overgas, a sice schůzky z let 2015 a 2016, z nichž v té době zaslala žalobkyním stručné poznámky. Nicméně odepřela přístup k podrobným zápisům z důvodu, že zaprvé obsahovaly důvěrné informace, a zadruhé v nich nelze nalézt žádný důkaz, který již nebyl obsažen v jiných nedůvěrných dokumentech, ke kterým měly žalobkyně přístup, jelikož měly rovněž přístup k následným vyjádřením.
- 1147 Žalobkyně proto zaslaly svou žádost o přístup úředníkovi pro slyšení, který v odpovědi ze dne 14. května 2018 uvedl, že má za to, že odepření zpřístupnění podrobných zápisů je odůvodněno důvěrností a tyto dokumenty neobsahují dodatečné důkazy v jejich prospěch. Nicméně za účelem vyvážení účinného výkonu práva žalobkyň na obhajobu a legitimních obav společnosti Overgas o důvěrnost navrhl úředník pro slyšení omezený přístup k podrobným zápisům ze schůzek se společností Overgas, a to prostřednictvím externích zástupců žalobkyň v rámci postupu s využitím datové místnosti.
- 1148 Kromě toho žalobkyně dopisem ze dne 18. června 2018 (dále jen „dopis ze dne 18. června 2018“) požádaly Komisi, aby jim poskytla přístup k méně upravenému znění následných vyjádření, což jim Komise odepřela.
- 1149 Dne 28. června 2018 měli externí zástupci žalobkyň přístup k podrobným zápisům ze schůzek se společností Overgas v rámci postupu s využitím datové místnosti. V souladu s pokyny Komise mohli externí zástupci žalobkyň odnést do datové místnosti papírové kopie oznámení námitek, popisu skutkového stavu, stručných poznámek ze schůzek se společností Overgas a nedůvěrných verzí následných vyjádření.
- 1150 Při této příležitosti vypracovali externí zástupci žalobkyň důvěrnou zprávu z datové místnosti, v níž vyjádřili své stanovisko k informacím, které považovali za důkazy v jejich prospěch obsažené v podrobných zápisech. Nedůvěrné znění uvedené zprávy (dále jen „nedůvěrná zpráva z datové místnosti“) bylo vypracováno pod dohledem Komise a sděleno žalobkyním. Zástupci mohli použít informace, které jim byly dány k dispozici v datové místnosti pro účely obhajoby žalobkyň, kterým však nemohli zpřístupnit žádnou důvěrnou informaci (usnesení ze dne 14. března 2022, Bulgarian Energy Holding a další v. Komise, T-136/19, EU:T:2022:149, body 20 až 22).
- 1151 V rámci prvních dvou částí prvního žalobního důvodu žalobkyně v podstatě uvádějí dvě řady argumentů:
- první se zaměřuje na postup registrace a vložení stručných poznámek a podrobných zápisů do spisu;
 - druhá se týká přístupu k podrobným zápisům a následným vyjádřením.
- 1152 Pro účely analýzy je třeba zaprvé ověřit, zda se Komise skutečně dopustila procesních vad namítaných žalobkyněmi; poté bude případně třeba přezkoumat následky takových vad na jejich právo na obhajobu, zejména ověřit, zda s ohledem na skutkové a právní okolnosti specifické pro projednávanou věc žalobkyně dostatečně prokázaly, že by mohly lépe zajistit svou obhajobu, kdyby nedošlo k procesnímu pochybení, kterého se dopustila Komise [rozsudky ze dne 2. října 2003, Thyssen Stahl v. Komise, C-194/99 P, EU:C:2003:527, bod 31; ze dne 13. prosince 2018, Deutsche Telekom v. Komise, T-827/14, EU:T:2018:930, bod 129, a ze dne 15. června 2022, Qualcomm v. Komise (Qualcomm – Platby za výlučný odběr), T-235/18, EU:T:2022:358, body 160 a 202].

2. *K existenci procesních vad*

- 1153 Úvodem je třeba uvést, že přístup ke spisu stanovený v čl. 27 odst. 2 nařízení č. 1/2003 a v čl. 15 odst. 1 a 2 nařízení č. 773/2004 je jednou z procesních záruk umožňujících uplatnit zásadu rovnosti zbraní a chránit právo na obhajobu stran, které jsou předmětem řízení Komise. Tyto strany mají právo nahlížet do vyšetřovacího spisu s výhradou obchodních tajemství jiných podniků, interních dokumentů Komise a jiných důvěrných informací.
- 1154 Právo přístupu ke spisu, znamená, že Komise umožní dotčenému podniku přezkoumat všechny dokumenty obsažené ve vyšetřovacím spise, které by mohly být relevantní pro jeho obhajobu. To zahrnuje dokumenty svědčící jak v jeho neprospěch, tak v jeho prospěch, s výhradou obchodních tajemství jiných podniků, interních dokumentů Komise a jiných důvěrných informací (viz rozsudek ze dne 25. října 2011, Solvay v. Komise, C-109/10 P, EU:C:2011:686, bod 54 a citovaná judikatura).
- 1155 Rozsah práva na přístup ke spisu jako nedílná součást práva na obhajobu byl předmětem nedávné judikatury, která lépe upřesnila hrubé rysy povinností Komise, zejména pokud jde o její povinnosti pořídit záznam [v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 6. září 2017, Intel v. Komise, C-413/14 P, EU:C:2017:632; ze dne 15. června 2022, Qualcomm v. Komise (Qualcomm – Platby za výlučný odběr), T-235/18, EU:T:2022:358, a ze dne 14. září 2022, Google a Alphabet v. Komise (Google Android), T-604/18, napadený kasačním opravným prostředkem, EU:T:2022:541].
- 1156 V tomto ohledu je třeba připomenout, že čl. 19 odst. 1 nařízení č. 1/2003 stanoví, že za účelem plnění povinností, které jsou jí svěřeny, se Komise může dotazovat každé fyzické nebo právnické osoby, která s tím souhlasí, za účelem shromáždění informací týkajících se předmětu šetření. Uvedené ustanovení tedy představuje právní základ opravňující Komisi k provedení dotazování v rámci šetření a má se použít na jakékoli dotazování, jehož účelem je shromažďování informací týkajících se předmětu šetření (rozsudek ze dne 6. září 2017, Intel v. Komise, C-413/14 P, EU:C:2017:632, body 84 a 86).
- 1157 Při vedení takového dotazování má Komise podle článku 3 nařízení č. 773/2004 povinnost pořídit záznam výpovědi dotazovaných osob ve formě, jakou si zvolí (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 6. září 2017, Intel v. Komise, C-413/14 P, EU:C:2017:632, body 90 a 91).
- 1158 Přestože je povoleno vyloučit ze správního řízení důkazy, které nemají žádný vztah ke skutkovým a právním tvrzením uvedeným v oznámení námitek, a které tedy nejsou pro účely vyšetřování nijak relevantní, není možné, aby samotná Komise rozhodovala, jaké důkazy jsou užitečné pro obhajobu dotčeného podniku (rozsudky ze dne 7. ledna 2004, Aalborg Portland a další v. Komise, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P a C-219/00 P, EU:C:2004:6, bod 126, a ze dne 16. června 2011, FMC Foret v. Komise, T-191/06, EU:T:2011:277, bod 306).
- 1159 Z tohoto hlediska musí být dotazování za účelem shromáždění informací o předmětu šetření, a tedy spadající pod článek 19 nařízení č. 1/2003, zaznamenáno a nelze jej ze spisu vynechat [v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 15. června 2022, Qualcomm v. Komise (Qualcomm – Platby za výlučný odběr), T-235/18, EU:T:2022:358, bod 199].
- 1160 Dále povinnost, která přísluší Komisi ve smyslu článku 3 nařízení č. 773/2004, a sice pořídit záznam prohlášení učiněných dotazovanými osobami v průběhu správního šetření ve formě, kterou si zvolí, nemůže být provedena vyhotovením krátkého shrnutí témat projednávaných

během dotazování. Komise musí být schopna poskytnout údaj o obsahu diskusí, které se konaly, zejména o povaze informací poskytnutých během dotazování k projednávaným tématům (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 6. září 2017, Intel v. Komise C-413/14 P, EU:C:2017:632, bod 92).

1161 S ohledem na tyto zásady je třeba přezkoumat argumenty žalobkyň poukazující na údajné nesplnění povinností Komise, pokud jde o její povinnosti pořizovat záznam, jakož i vložení a přístup ke spisu.

a) K první výtce, vycházející z opomenutí náležitě zaznamenávat a zahrnout do spisu prohlášení učiněná během schůzek se společností Overgas

1162 Žalobkyně podporované Bulharskou republikou tvrdí, že způsob, jakým Komise zaznamenala či opomněla zaznamenat své schůzky se společností Overgas, stejně jako způsob, jakým založila do spisu prohlášení učiněná během uvedených schůzek, je v rozporu s povinnostmi pořizovat záznam vyplývajícími z článku 19 nařízení č. 1/2003 ve spojení s článkem 3 nařízení č. 773/2004. Komise tímto způsobem rovněž porušila zásady řádné správy a transparentnosti, jakož i právo žalobkyň na obhajobu. V důsledku toho Tribunál nemůže vykonat svůj soudní přezkum.

1163 V tomto ohledu je třeba rozlišovat mezi zaprvé argumenty týkajícími se schůzek se společností Overgas v letech 2010 až 2013 a zadruhé argumenty týkajícími se schůzek v letech 2015 a 2016.

1164 Tribunál má za to, že je třeba začít analýzou argumentů týkajících se schůzek z let 2015 a 2016.

1) Ke schůzkám v letech 2015 a 2016

1165 Žalobkyně tvrdí, že:

- v průběhu šetření nebyly do spisu vloženy žádné záznamy týkající se schůzek v letech 2015 a 2016;
- Komise uznala existenci těchto schůzek, jakož i podrobných zápisů z nich, až v odpovědi na žádost žalobkyň ze dne 5. ledna 2018, na jejímž základě byl dne 23. března 2018 poskytnut přístup ke stručným poznámkám.

1166 Komise poznamenává, že jakmile se žalobkyně dotázaly, zda po oznámení námitek měla další schůzky se společností Overgas, informovala je o schůzkách z let 2015 a 2016, přičemž jim zaslala stručné poznámky, které se jich týkaly.

1167 V tomto ohledu Komise tvrdí, že podle bodu 27 oznámení Komise o pravidlech pro přístup do spisu Komise v případech podle článků [101 a 102 SFEU], článků 53, 54 a 57 Dohody o EHP a nařízení Rady (ES) č. 139/2004 (Úř. věst. 2005, C 325, s. 7) budou účastníkovi zpřístupněny dokumenty obdržené po oznámení námitek v pozdějších fázích správního řízení pouze tehdy, pokud tyto dokumenty mohou sloužit jako nové důkazy, ať již ve prospěch či v neprospěch obhajoby, týkající se tvrzení vznesených ohledně tohoto účastníka v oznámení námitek.

- 1168 Podle Komise přitom dokumenty týkající se schůzek z let 2015 a 2016 nepředstavovaly ani základ pro námitky určené žalobkyním, ani nové důkazy, pokud jde o již formulovaná tvrzení, a neměla tedy žádnou povinnost zahrnout do spisu stručné poznámky nebo podrobné zápisy ze schůzek v letech 2015 a 2016 a umožnit k nim přístup. Ostatně bylo pouze na Komisi, aby posoudila, zda jsou tyto dokumenty potenciálně ve prospěch.
- 1169 Ze stručných poznámek a podrobných zápisů však vyplývá, že schůzky v letech 2015 a 2016 měly za cíl shromáždit informace o předmětu šetření, které vedlo k přijetí napadeného rozhodnutí.
- 1170 Z tohoto hlediska musí být s ohledem na judikaturu citovanou v bodech 1157 a 1159 výše dotazování směřující ke shromáždění informací o předmětu šetření, která tedy spadají pod článek 19 nařízení č. 1/2003, jako jsou dotčená dotazování, zaznamenána a nelze je z vyšetřovacího spisu vynechat.
- 1171 Možnost rozlišovat mezi dokumenty relevantními pro šetření a dokumenty, které relevantní nejsou, a v důsledku toho vyloučit tyto posledně uvedené dokumenty z vyšetřovacího spisu je zajisté nadále nezbytná k tomu, aby se zabránilo nadměrné procesní zátěži Komise. Komisi však nepřísluší vyloučit písemnost ze spisu tím, že uplatní svou údajnou posuzovací pravomoc, pokud jde o potenciální povahu těchto dokumentů jako dokumentů v neprospěch nebo ve prospěch, jelikož neexistence jakéhokoli písemného záznamu o dotazování by bránila Tribunálu ověřit, zda Komise jednala v souladu s ustanoveními nařízení č. 1/2003, a obecně zda byla plně dodržena práva podniků a fyzických osob dotčených šetřením.
- 1172 Kromě toho by povinnost pořizovat záznam stanovená v článku 3 nařízení č. 773/2004 byla zbavena veškerého užitečného účinku, kdyby Komise mohla z vlastního podnětu vyloučit zaznamenání některých schůzek, a to tím spíše že za okolností projednávané věci se jednalo o pohovory se společností Overgas, která hrála nezanedbatelnou úlohu v rozhodnutí Komise zahájit a pokračovat v šetření a tvrdila existenci protisoutěžních praktik žalobkyň vůči ní.
- 1173 Z toho vyplývá, že argumenty Komise založené na neexistenci povinnosti zaznamenat a vložit do spisu zápisy ze schůzek z let 2015 a 2016, které se konaly se společností Overgas po oznámení námitek, musí být odmítnuty.
- 1174 Konečně v rozsahu, v němž žalobkyně tvrdí, že je Komise neinformovala o schůzkách v letech 2015 a 2016, je třeba připomenout, že v průběhu správního řízení, které vedlo k přijetí napadeného rozhodnutí, Komise skutečně nezmínila pohovory, které měla se společností Overgas po oznámení námitek.
- 1175 Jak přitom vyplývá z bodů 1157 a 1159 výše, nemůže Komise opomenout zahrnout do vyšetřovacího spisu záznam o dotazování, jako jsou schůzky z let 2015 a 2016, a tudíž o nich informovat strany.
- 1176 Z toho vyplývá, že argumenty žalobkyň týkající se nesplnění povinností Komise ohledně schůzek v letech 2015 a 2016 jsou opodstatněné, jelikož Komise měla pořídit záznam prohlášení učiněných v rámci těchto schůzek a vložit dokumenty, které se jich týkají, do spisu, jakož i aktualizovat rejstřík spisu umožňující žalobkyním seznámit se s dotčenými pohovory, s výhradou ochrany důvěrnosti některých skutečností, které se legitimně dovolává společnost Overgas.
- 1177 Komise se tedy dopustila procesní vady tím, že opomněla náležitě zaznamenat prohlášení učiněná na schůzkách v letech 2015 a 2016 a vložit je do spisu, jakož i o nich uvědomit žalobkyně.

2) *Ke schůzkám v letech 2010 až 2013*

1178 Žalobkyně:

- vytýkají Komisi, že ze schůzek v letech 2010 až 2013 nebyl náležitě pořízen záznam, neboť Komise do spisu pouze zahrnula stručné poznámky obsahující pouze neurčitá a obecná shrnutí; stručné poznámky byly navíc založeny do spisu až několik let po konání těchto schůzek v roce 2014, což mohlo oslabit jejich přesnost;
- stěžují si, že až v roce 2018 zjistily, že oproti stručným poznámkám existují podrobné zápisy, které nebyly obsaženy ve spise; tvrdí, že Komise nemohla vysvětlit důvod, pro který byly uvedené zápisy uchovány mimo spis.

1179 Tato pochybení se odrážejí i v rejstříku vyšetřovacího spisu poskytnutém po přijetí oznámení námitek, který s dostatečnou přesností nevyjmenoval dokumenty shromážděné v průběhu šetření, a neuvedl zejména podrobné zápisy ze schůzek se společností Overgas.

1180 Komise odpovídá, že neexistuje žádný požadavek, aby byl důkaz založen do spisu a zahrnut do rejstříku vztahujícího se k okamžiku, kdy se schůzky konaly, a byly vypracovány příslušné poznámky. Tvrdí, že napadené rozhodnutí se každopádně nezakládá ani na stručných poznámkách, ani na podrobných zápisech z dotčených schůzek.

1181 Komise rovněž tvrdí, že díky přístupu ke stručným zápisům ze schůzek v letech 2010 až 2013 po oznámení námitek mohly žalobkyně skutečně vykonat své právo na obhajobu, což učinily tím, že předložily své odpovědi na uvedené oznámení, jakož i pozdější připomínky, ve kterých se jako polehčující okolnosti dovolávaly některých skutečností zmíněných na těchto schůzkách. Kromě toho tvrdí, že následná vyjádření předložená společností Overgas, která rozvíjela body vznesené během těchto schůzek, byla založena do spisu a zpřístupněna žalobkyním.

1182 V tomto ohledu je třeba uvést, že stručné poznámky ze schůzek se společností Overgas, ke kterým měly žalobkyně přístup, obsahují pro každou schůzku méně než půl strany. Každá půlstrana obsahuje údaj o datu schůzky, účastnících a tématech projednávaných během schůzky, popsaných nanejvýš na pěti až osmi řádcích.

1183 Obsah stručných poznámek je tak zjevně nedostatečný k tomu, aby odrážel obsah diskusí, ke kterým skutečně došlo mezi Komisí a společností Overgas, a zejména povahu informací poskytnutých touto společností o projednávaných tématech.

1184 Žádná skutečnost vyplývající ze znění čl. 19 odst. 1 nařízení č. 1/2003 nebo z cíle, který sleduje, přitom neumožňuje vyvodit, že normotvůrce zamýšlel zavést rozlišení mezi jednak „stručnými poznámkami“, které jsou vypracovány pro účely přístupu ke spisu, a jednak „podrobnými zápisy“, které mají zůstat důvěrné. Takový výklad by znamenal zbavit veškerého užitečného účinku právo na přístup ke spisu, jak je uvedeno v bodě 1153 výše, i zásadu rovnosti zbraní.

1185 V tomto ohledu je irelevantní skutečnost uváděná Komisí, že napadené rozhodnutí není založeno ani na stručných poznámkách, ani na podrobných zápisech. Právo přístupu ke spisu totiž znamená, že Komise musí umožnit dotčenému podniku přezkoumat všechny dokumenty obsažené ve vyšetřovacím spise, které by mohly být relevantní pro jeho obhajobu (rozsudek ze dne 7. ledna 2004, Aalborg Portland a další v. Komise, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P a C-219/00 P, EU:C:2004:6, bod 68).

- 1186 Z toho vyplývá, pokud jde o stručné poznámky ze schůzek v letech 2010 až 2013, že Komise nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z článku 19 nařízení č. 1/2003 ve spojení s čl. 3 odst. 3 nařízení č. 773/2004 a ve světle judikatury citované v bodech 1157 a 1159 výše. Toto nesplnění povinnosti se projevilo zaprvé zavedením neodůvodněného rozlišování mezi oběma druhy dokumentů, a sice podrobnými zápisy určenými pro vnitřní použití a stručnými poznámkami, které byly určeny pro spis, a tedy pro přístup žalobkyní, a zadruhé skutečností, že posledně uvedené poznámky byly zjevně nedostatečné k tomu, aby informovaly o obsahu diskusí mezi Komisí a společností Overgas, a zejména o povaze informací poskytnutých společností Overgas ohledně projednávaných témat, jak to vyžaduje judikatura připomenutá v bodě 1160 výše.
- 1187 Tribunál má naproti tomu za to, že časový odstup mezi schůzkami v letech 2010 až 2013 a vložením stručných poznámek, které se k nim vztahují, do spisu až v roce 2014 neumožňuje sám o sobě, neexistují-li jiné důkazy nebo přinejmenším závažné indicie, dospět k závěru, že Komise nesplnila své povinnosti, pokud jde o přístup ke spisu.
- 1188 Zaprvé navzdory opožděnému vložení stručných poznámek ze schůzek se společností Overgas do spisu měly žalobkyně možnost je zohlednit a vykonat své právo na obhajobu nejen předložením odpovědí na oznámení námitek, ale rovněž a především, jak vyplývá z bodu 1147 výše, tím, že před úředníkem pro slyšení uvedly žádost o přístup k podrobným zápisům, která vedla k poskytnutí přístupu v rámci datové místnosti.
- 1189 Zadruhé, pokud jde o argument o údajné nepřesnosti stručných poznámek ze schůzek v letech 2010 až 2013, který vychází z jejich opožděného vložení do spisu, i za předpokladu, že by Komise uvedené poznámky připravila v roce 2014, mohla by být spolehlivost jejich obsahu ovlivněna pouze tehdy, pokud by podrobné zápisy z týchž schůzek, které by nutně tvořily základ pro vypracování uvedených souhrnných poznámek, byly rovněž sepsány v roce 2014. Za takových okolností by uplynutí značného období mezi jednak schůzkami a jednak přípravou podrobných zápisů, které se k nim vztahují, mohlo vyvolat pochybnosti, pokud jde o jejich přesnost, a v důsledku toho i o přesnost stručných poznámek, které z nich vycházejí.
- 1190 V projednávané věci přitom žalobkyně nepředložily žádný důkaz nebo indicii, na jejichž základě by bylo možné dospět k závěru, že podrobné zápisy byly vyhotoveny až několik let poté, co se uskutečnily zejména schůzky v letech 2010 až 2013. Naopak, jak uvedla Komise na jednání, míra přesnosti uvedených zápisů představuje indicii prokazující, že byly vyhotoveny k datu blízkému datu schůzek, k nimž se vztahují.
- 1191 S ohledem na úvahy uvedené v bodech 1182 až 1186 výše jsou argumenty žalobkyní týkající se nesplnění povinností Komise ohledně schůzek v letech 2010 až 2013 opodstatněné, jelikož stručné poznámky zjevně nepostačovaly k tomu, aby odrážely obsah diskusí mezi Komisí a společností Overgas ve smyslu judikatury citované v bodě 1160 výše.
- 1192 Komise se tedy dopustila procesní vady tím, že opomenula náležitě zaznamenat prohlášení učiněná v průběhu schůzek v letech 2010 až 2013 a vložit je do spisu.
- 1193 Pokud jde o argument Komise, podle kterého bylo jakékoliv možné nesplnění povinnosti vyplývající z příliš vágní a obecné povahy stručných poznámek napraveno jednak přístupem k nedůvěrným verzím následných vyjádření a jednak přístupem k podrobným zápisům v rámci postupu s využitím datové místnosti, žalobkyně v podstatě tvrdí, že z důvodu velkého množství skrytých částí těchto dokumentů nebyl přístup k nim pro jejich obhajobu nijak užitečný. Tento argument a druhá výtka se tak překrývají, a je tedy třeba je analyzovat společně.

b) Ke druhé výtce, týkající se přístupu k podrobným zápisům a následným vyjádřením

- 1194 Žalobkyně vytýkají Komisi jednak to, že jim poskytla omezený přístup k podrobným zápisům, a jednak to, že jim odepřela přístup k části následných vyjádření pod záminkou důvěrnosti informací obsažených v těchto dokumentech.
- 1195 Zprvce žalobkyně napadají, že právo na přístup k podrobným zápisům ze schůzek se společností Overgas bylo po četných žádostech o přístup nahrazeno omezeným přístupem prostřednictvím jejich externích zástupců v rámci postupu s využitím datové místnosti. Jimi vyhotovená zpráva, která byla žalobkyním předána v nedůvěrném znění, neměla z důvodu mnoha skrytých částí význam pro jejich obhajobu.
- 1196 Komise naproti tomu trvá na skutečnosti, že přístup poskytnutý externím zástupcům žalobkyň k podrobným zápisům ze schůzek se společností Overgas v rámci postupu s využitím datové místnosti žalobkyním umožnil vyjádřit se k informacím, které jsou v nich uvedeny, a uplatnit tím své právo na obhajobu, přičemž byly respektovány legitimní obavy společnosti Overgas v oblasti důvěrnosti.
- 1197 Zadruhé se žalobkyně domnívají, že důvěrná následná vyjádření mohla případně obsahovat důkazy ve prospěch, takže přístup k méně upravenému znění těchto dokumentů by jim umožnil lépe vykonat jejich právo na obhajobu.
- 1198 Komise odpovídá, že právě díky přístupu k následným vyjádřením bylo žalobkyním umožněno vykonat právo na obhajobu tím, že předložily odpovědi na oznámení námitek.
- 1199 Komise rovněž zdůrazňuje, že si mezi přístupem ke spisu a předložením odpovědí na oznámení námitek žalobkyně nikdy nestěžovaly, že nemohly účinně vykonat právo na obhajobu z důvodu skrytí důvěrných částí následných vyjádření. Kromě toho každá následná žádost o přístup byla opožděná a neodůvodněná, jelikož žalobkyně již využily práva být slyšeny ohledně těchto dokumentů.
- 1200 Komise navíc tvrdí, že většina následných vyjádření nebyla skryta a že v rámci své analýzy, která vedla k přijetí napadeného rozhodnutí, nepoužila upravené informace.
- 1201 Z bodů 1194 až 1200 výše v podstatě vyplývá, že argumenty předložené účastnicemi řízení v rámci této výtky vznášejí dvě otázky, které je třeba analyzovat v následujícím pořadí:
- první otázka se týká neexistence bezprostředního zpochybnění skrytí částí následných vyjádření, ke kterým měly žalobkyně přístup;
 - druhá otázka se týká údajné nadměrnosti skrytých částí textu jednak v podrobných zápisech, které byly zpřístupněny v datové místnosti, a jednak v následných vyjádřeních.

1) K povinnosti okamžitého zpochybnění skrytých částí v následných vyjádřeních

- 1202 Pokud jde o dopis ze dne 18. června 2018, kterým žalobkyně požádaly o přístup k méně upravenému znění následných vyjádření, Komise tvrdí, že ke zpřístupnění nedůvěrného znění těchto vyjádření žalobkyním došlo již ve dnech 2. a 8. dubna 2015 a že až do předložení jejich odpovědí na popis skutkového stavu dne 9. prosince 2016 žalobkyně nikdy neuvedly, že nemohou účinně uplatnit právo na obhajobu z důvodu skrytí v nich uvedených částí.

- 1203 Z dopisu ze dne 18. června 2018 totiž vyplývá, že žádost o přístup k méně upraveným verzím následných vyjádření souvisela se skutečností, že při zřízení datové místnosti Komise povolila externím zástupcům žalobkyně, aby do ní vložili, kromě jiných dokumentů, upravené verze následných vyjádření. Při podání své žádosti žalobkyně ve vztahu ke každému z následných vyjádření upřesnily, jakou roli mohly upravené informace hrát při přípravě jejich obhajoby, rovněž s ohledem na nové informace, které mohly vyplynout z přístupu v rámci datové místnosti.
- 1204 Návrh žalobkyně na přístup k méně upraveným následným vyjádřením byl tedy v zásadě nepřímou vyvolán rozsudkem ze dne 6. září 2017, Intel v. Komise (C-413/14 P, EU:C:2017:632). Žalobkyně totiž na základě této nové judikatury, která posiluje jejich právo na obhajobu, požádaly dne 5. ledna 2018 Komisi, aby jim zpřístupnila úplné a podrobné poznámky ze všech případných hovorů a schůzek se společností Overgas. Tento postup, jak vyplývá z bodu 1203 výše, vedl k postupu s využitím datové místnosti, ve vztahu ke kterému žalobkyně obdržely podrobná pravidla, která stanoví jeho fungování. Tato pravidla zejména stanovila, že upravená znění následných vyjádření jsou součástí omezeného počtu dokumentů, které mohou externí zástupci žalobkyně vnést do datové místnosti.
- 1205 V tomto ohledu nelze vyloučit, že úplnější verze následných vyjádření by žalobkyním umožnila lépe pochopit dokumenty, ke kterým měly přístup v datové místnosti prostřednictvím svých externích zástupců, a tudíž účinněji uplatnit své právo na obhajobu. Za těchto okolností jim nelze vytýkat, že požadovaly širší přístup k uvedeným následným vyjádřením až v této fázi.
- 1206 Z toho vyplývá, že neexistence bezprostředního zpochybnění skrytých částí následných vyjádření, které byly žalobkyním zpřístupněny po oznámení námitek, nemůže být vůči žalobkyním namítána k tomu, aby jim bylo zabráněno v uplatnění porušení jejich práva na obhajobu.

2) K přístupu k dokumentům zpřístupněným v datové místnosti a k nadměrně upraveným verzím následných vyjádření

- 1207 Pokud jde o udělení nebo odepření přístupu k části spisu během šetření, je Komise zejména povinna vyvážit právo podniků na ochranu obchodního tajemství se zárukou práva na obhajobu (rozsudky ze dne 29. června 1995, ICI v. Komise, T-36/91, EU:T:1995:118, bod 98, a ze dne 14. prosince 2005, General Electric v. Komise, T-210/01, EU:T:2005:456, bod 631).
- 1208 V tomto ohledu je třeba připomenout, že v souladu s usnesením ze dne 26. května 2021, Bulgarian Energy Holding a další v. Komise (T-136/19, nezveřejněné) a s čl. 91 písm. b) jednacího řádu a s ohledem na záruky stanovené v čl. 103 odst. 1 uvedeného jednacího řádu, vložila Komise do spisu:
- podrobné zápisy ze schůzek se společností Overgas a žádosti této společnosti o zachování důvěrnosti týkající se těchto schůzek;
 - důvěrná znění následných vyjádření;
 - důvěrnou zprávu z datové místnosti.
- 1209 Dále Tribunál v rámci usnesení ze dne 14. března 2022, Bulgarian Energy Holding a další v. Komise (T-136/19, EU:T:2022:149), a v souladu s čl. 103 odst. 1 a 2 jednacího řádu přezkoumal dokumenty uvedené v bodě 1208 výše na základě právních a skutkových okolností uplatněných Komisí, pokud jde o důvěrnou povahu uvedených dokumentů ve vztahu k žalobkyním, jakož

i jejich relevanci pro rozhodnutí sporu, aby vyvážil, tam kde se to jevílo jako nezbytné, tuto důvěrnost s požadavky práva na účinnou soudní ochranu, zejména se zásadou kontradiktornosti (usnesení ze dne 14. března 2022, Bulgarian Energy Holding a další v. Komise, T-136/19, EU:T:2022:149, body 5 až 10).

- 1210 Tribunál zejména uvedl, že Komise povolila externím zástupcům žalobkyň sdělit jejich klientům pouze nedůvěrné znění jejich zprávy z datové místnosti (usnesení ze dne 14. března 2022, Bulgarian Energy Holding a další v. Komise, T-136/19, EU:T:2022:149, body 20 až 22).
- 1211 Z analýzy provedené v bodech 26 a 27 usnesení ze dne 14. března 2022, Bulgarian Energy Holding a další v. Komise (T-136/19, EU:T:2022:149), přitom vyplývá, že několik informací, které byly skryté v nedůvěrné zprávě z datové místnosti, nemělo nebo každopádně již nemělo důvěrnou povahu. Tribunál tedy vložil do spisu důvěrnou zprávu z datové místnosti, s výhradou dvou krátkých informací, které nejsou relevantní pro rozhodnutí sporu.
- 1212 V tomto ohledu z analýzy nedůvěrného znění zprávy z datové místnosti, ke které měly žalobkyně přístup, vyplývá, že toto znění v podstatě neobsahuje žádnou dodatečnou skutečnost oproti stručným poznámkám, ke kterým měly přístup dříve v průběhu správního řízení.
- 1213 Avšak i za předpokladu, že by si v době postupu s využitím datové místnosti mohly některé informace uvedené v důvěrné verzi zprávy z datové místnosti, zejména co se týče informací vyplývajících z podrobných zápisů ze schůzek v letech 2015 a 2016, uchovat důvěrnou povahu, informace obsažené v podrobných zápisech ze schůzek v letech 2010 až 2013 měly již historickou povahu.
- 1214 Z toho vyplývá, že Komise nebyla oprávněna vyškrtat ze zprávy z datové místnosti všechny relevantní skutečnosti do té míry, že její nedůvěrné znění bylo prakticky rovnocenné stručným poznámkám.
- 1215 Taková situace by totiž v praxi mohla ohrozit účel postupu s využitím datové místnosti, a sice chránit důvěrné informace a zároveň poskytnout přístup k důkazům, které účastník řízení potřebuje na podporu svého stanoviska. Je tomu tak tím spíše, že jak tvrdily žalobkyně, postup s využitím datové místnosti, tak jak probíhal v projednávaném případě, mohl ovlivnit právo žalobkyň na obhajobu, které je mohly vykonávat pouze nepřímo prostřednictvím svých externích zástupců.
- 1216 Z úvah uvedených v bodech 1207 až 1215 výše vyplývá, že se Komise tím, že poskytla žalobkyním příliš omezený přístup ke spisu v rámci postupu s využitím datové místnosti, dopustila procesního pochybení, které by mohlo vést k porušení práva žalobkyň na obhajobu.
- 1217 Pokud jde dále o následná vyjádření, je zaprvé třeba uvést, že v případě schůzek z let 2015 a 2016 společnost Overgas předložila taková vyjádření, pouze pokud jde o schůzku ze dne 20. října 2016. Tribunál připomíná, že jak bylo konstatováno v bodech 51 až 57 usnesení ze dne 14. března 2022, Bulgarian Energy Holding a další v. Komise (T-136/19, EU:T:2022:149), tento dokument je pro rozhodnutí sporu irelevantní.
- 1218 Zadruhé, jak vyplývá z bodu 49 usnesení ze dne 14. března 2022, Bulgarian Energy Holding a další v. Komise (T-136/19, EU:T:2022:149), údajně nedůvěrné znění následných vyjádření ohledně schůzky dne 17. června 2013 neobsahovalo žádné skryté části.

- 1219 Zatřetí Tribunál po ověření povahy informací obsažených v následných vyjádřeních týkajících se prvních čtyř schůzek v letech 2010 až 2013 poskytl žalobkyním přístup k méně upraveným verzím těchto vyjádření (usnesení ze dne 14. března 2022, Bulgarian Energy Holding a další v. Komise, T-136/19, EU:T:2022:149, body 34 až 48).
- 1220 V tomto ohledu Tribunál konstatuje, že informace obsažené v následných vyjádřeních ohledně schůzek v letech 2010 až 2013 ztratily důvěrnou povahu již v okamžiku, kdy žalobkyně dopisem ze dne 18. června 2018 požádaly o přístup.
- 1221 Komise se proto tím, že odepřela přístup k méně upraveným zněním následných vyjádření, zejména k vyjádřením ohledně schůzek konaných dne 13. října 2010, jakož i ve dnech 13. ledna, 17. března a 15. prosince 2011, rovněž dopustila procesního pochybení, které by mohlo vést k porušení práva žalobek na obhajobu.

c) Závěr ohledně procesních vad

- 1222 Z úvah uvedených v bodech 1177, 1192, 1211 až 1221 výše vyplývá, že se Komise dopustila procesní vady, když odepřela žalobkyním přístup ke spisu dostatečný k tomu, aby byl zaručen výkon jejich práva na obhajobu.
- 1223 Ve smyslu judikatury citované v bodě 1152 výše je tak v této fázi třeba určit, zda s ohledem na zvláštní skutkové a právní okolnosti projednávané věci žalobkyně dostatečně prokázaly, že by si mohly lépe zajistit obhajobu, kdyby k procesnímu pochybení Komise nedošlo. V případě neexistence takového důkazu totiž nelze prokázat žádné porušení práva na obhajobu [rozsudek ze dne 14. září 2022, Google a Alphabet v. Komise (Google Android), T-604/18, napadený kasačním opravným prostředkem, EU:T:2022:541, bod 934].

3. K dopadu nesrovnalostí zjištěných ve vztahu k zaručení práva žalobek na obhajobu

- 1224 Žalobkyně ve vyjádřeních předložených dne 27. dubna 2022 (dále jen „vyjádření ze dne 27. dubna 2022“) poté, co Komise předložila nedůvěrné dokumenty v souladu s usnesením ze dne 14. března 2022, Bulgarian Energy Holding a další v. Komise (T-136/19, EU:T:2022:149), poskytly upřesnění, aby konkrétně prokázaly, že přístup k některým částem spisu, nezprístupněným během správního řízení, by jim umožnil zajistit si lépe obhajobu.
- 1225 Právě s ohledem na tyto argumenty je třeba přistoupit k analýze zejména důkazů, které byly zpřístupněny žalobkyním v návaznosti na usnesení ze dne 14. března 2022, Bulgarian Energy Holding a další v. Komise (T-136/19, EU:T:2022:149), a které by z důvodu jejich původu, přesnosti a okolností, za kterých je společnost Overgas poskytla Komisi, umožnily žalobkyním významně podpořit nebo konsolidovat některé argumenty v jejich obhajobě.
- 1226 V tomto ohledu je třeba bez dalšího zdůraznit, že porušení práva na přístup ke spisu není napraveno pouhou skutečností, že přístup byl umožněn, jako je tomu v projednávaném případě, v průběhu soudního řízení. Jelikož se přezkum Tribunálu omezuje na soudní přezkum vznesených žalobních důvodů, není jeho cílem ani jeho účinkem nahradit úplné vyšetřování věci v rámci správního řízení. Opožděné seznámení se s některými dokumenty ve spise kromě toho nevrací podnik, který podal žalobu proti rozhodnutí Komise, do situace, ve které by se nacházel, kdyby se mohl opírat o tytéž dokumenty při předložení svých písemných a ústních připomínek

tomuto orgánu před přijetím napadeného rozhodnutí [rozsudky ze dne 25. října 2011, Solvay v. Komise, C-110/10 P, EU:C:2011:687, bod 51, a ze dne 15. června 2022, Qualcomm v. Komise (Qualcomm – Platby za výlučný odběr), T-235/18, EU:T:2022:358, bod 200].

a) K nezpřístupněným částem podrobných zápisů

- 1227 Ve svém vyjádření ze dne 27. dubna 2022 zdůrazňují žalobkyně existenci řady skutečností, které vyplývají ze shrnutí podrobných zápisů obsažených v důvěrné zprávě z datové místnosti, k nimž měly přístup na základě usnesení ze dne 14. března 2022, Bulgarian Energy Holding a další v. Komise (T-136/19, EU:T:2022:149), a které jim mohly umožnit lépe zajistit jejich obhajobu. Tribunál má za to, že pro účely přezkumu požadovaného ve smyslu judikatury citované v bodech 1152 a 1223 výše stačí zaměřit analýzu na následující skutečnosti.
- 1228 Zprvce žalobkyně tvrdí, že ze shrnutí schůzky ze dne 13. října 2010 vyplývá, že společnost Overgas měla za to, že jí bulharská vláda bránila v dodávání plynu zákazníkům v Bulharsku. Z téhož shrnutí zejména vyplývá, že společnost Overgas považovala provozování činnosti na bulharských trzích s dodávkami zemního plynu za velmi obtížné, a to z důvodu nesprávného a neúplného provedení unijních směrnic a neustálých zásahů vlády ve prospěch společností Bulgargaz a Bulgartransgaz.
- 1229 Tribunál uvádí, že z následných vyjádření ze dne 18. listopadu 2010, k nimž měly žalobkyně přístup během správního řízení, naproti tomu vyplývá, že společnost Overgas měla za to, že se žalobkyně dopustily porušení článku 102 SFEU s podporou bulharského regulačního orgánu a bulharské vlády.
- 1230 Tribunál má tak za to, že objasnění žalobkyň ohledně užitečnosti prohlášení uvedených v bodě 1228 výše pro výkon jejich práva na obhajobu jsou opodstatněná. Jedná se totiž o skutečnosti, které byly s to potvrdit a podložit argument žalobkyň, podle kterého obtíže společnosti Overgas při proniknutí na bulharské trhy s dodávkami zemního plynu jim nebyly přičitatelné, zejména s ohledem na skutečnost, že Komise v reakci na tvrzení společnosti Overgas uvedla možnost, že uvedené obtíže byly způsobeny chybami nebo nesplněním povinnosti při provedení evropské legislativy ze strany Bulharské republiky.
- 1231 Zadrugé žalobkyně ve vyjádření ze dne 27. dubna 2022 zdůrazňují, že ze shrnutí schůzky ze dne 13. ledna 2011 vyplývá, že společnost Overgas měla za to, že společnost Transgaz, a nikoli ony, kontrolovala přístup k rumunskému plynovodu 1.
- 1232 Přitom napadené rozhodnutí uvádí v bodě 296 odůvodnění, že společnost Overgas kontaktovala společnost Transgaz, aby jí požádala o přístup k plynovodu 1, ale neuvedlo její výslovné vyjádření ohledně subjektu, který vykonává kontrolu nad rumunským plynovodem 1. Tribunál se domnívá, stejně jako žalobkyně, že dotčené vyjádření mohlo být využito ve prospěch žalobkyň k podpoření jejich stanoviska, jak bylo uvedeno v bodě 282 napadeného rozhodnutí, podle kterého byla Transgaz jakožto provozovatel přepravní soustavy subjektem, který byl pověřený poskytováním a řízením přístupu třetích osob k rumunskému plynovodu 1.
- 1233 Zatřetí žalobkyně tvrdí, že ze shrnutí schůzky ze dne 15. prosince 2011 vyplývá, že Komise a společnost Overgas se shodly na tom, že první žádost o přístup k přepravní soustavě byla podána dne 29. září 2010, což potvrzuje stanovisko žalobkyň, podle kterého všechny kontakty předcházející tomuto datu nepředstavovaly žádosti o přístup a v důsledku toho zneužití nemohlo začít dne 30. července 2010.

- 1234 V rámci druhého „dílčího důvodu“ jejich čtvrtého žalobního důvodu žalobkyně tvrdí, že dopis ze dne 30. července 2010 nemohl představovat žádost o přístup k přepravní soustavě a že Komise v bodě 101 odůvodnění napadeného rozhodnutí nesprávně kvalifikovala kontakty mezi společnostmi Overgas a Bulgartransgaz, ke kterým došlo před 29. zářím 2010, jako žádosti o přístup k uvedené soustavě. Jak vyplývá z bodů 790 až 797 výše, shrnutí schůzky ze dne 15. prosince 2011 jasně prokazuje, že sama Komise na této schůzce konstatovala, že první žádost o přístup, kterou společnost Overgas podala společnosti Bulgartransgaz, byla ze dne 29. září 2011. Tato skutečnost, která se neshoduje s úvahami uvedenými Komisí v napadeném rozhodnutí, má zjevný dopad na posouzení počátku údajného zneužití, na posouzení jednání žalobkyň, jakož i na dobu trvání protiprávního jednání, a tudíž na výši pokuty. Žalobkyně tedy správně tvrdí, že zpřístupnění této informace by jim mohlo umožnit lépe zajistit obhajobu.
- 1235 Začtvrté ze shrnutí schůzky ze dne 17. června 2013 vyplývá, že společnost Overgas zejména potvrdila Komisi, že od 1. ledna 2013 měla přístup k rumunskému plynovodu 1, jakož i k přepravní soustavě, a že pro obě tyto infrastruktury byla doba platnosti relevantních dohod prodloužena do 31. prosince 2013. Podle žalobkyň jim toto prohlášení umožnilo posílit jejich argument, podle kterého poté, co společnost Overgas dne 1. ledna 2013 získala přístup k rumunskému plynovodu 1 a k přepravní soustavě, nedošlo k žádnému zneužití.
- 1236 V tomto ohledu je třeba uvést, že již ve fázi žaloby žalobkyně tvrdily, jak to činily během správního řízení, že společnost Overgas nikdy nepožádala o to, aby smlouva o přístupu k plynovodu na rok 2013 byla platná po určitou dobu a že nikdy nezpochybnila její tříměsíční dobu trvání. Zpochybnily rovněž omezující povahu přístupu k přepravní soustavě poskytnutého společnosti Overgas v roce 2013.
- 1237 Za těchto okolností mohla být skutečnost, že společnost Overgas – jak vyplývá ze shrnutí její schůzky s Komisí ze dne 17. června 2013, tedy několik měsíců po podpisu smlouvy o přístupu k plynovodu na rok 2013 – neprojevila nespokojenost s přístupem poskytnutým k rumunskému plynovodu 1 a přepravní soustavě, žalobkyněmi použita na podporu jejich argumentu týkajícího se neexistence zneužití ohledně uvedených infrastruktur, a to přinejmenším od roku 2013.
- 1238 Z úvah uvedených v bodech 1228 až 1237 výše tak vyplývá, že žalobkyně právně dostačujícím způsobem prokázaly, že pokud by se Komise nedopustila pochybení ohledně přístupu k informacím obsaženým v podrobných zápisech, měly by přístup ke skutečnostem, které by jim mohly umožnit lépe zajistit jejich obhajobu (rozsudek 25. října 2011, Solvay v. Komise, C-110/10 P, EU:C:2011:687, bod 52). Navíc, jak vyplývá z bodů 1233 a 1234 výše ve spojení s body 790 až 797 výše, některé skutečnosti uvedené žalobkyněmi v jejich připomínkách ze dne 27. dubna 2022 mohly dokonce zpochybnit obsah napadeného rozhodnutí.

b) K nezpřístupněným částem následných vyjádření

- 1239 Ve vyjádřeních ze dne 27. dubna 2022 zaměřují žalobkyně kritiku týkající se příliš omezeného přístupu k následným vyjádřením v průběhu správního řízení na dva dokumenty.
- 1240 Zprvce žalobkyně tvrdí, že z následných vyjádření ze dne 18. listopadu 2010 v nejméně upraveném znění, ke kterému měly přístup na základě usnesení ze dne 14. března 2022, Bulgarian Energy Holding a další v. Komise (T-136/19, EU:T:2022:149), vyplývá, že společnost Overgas uznala, že poptávka vyplývající z údajných dohod o dodávkách devíti zákazníkům z odvětví průmyslu v roce 2011 činila více než 260 milionů metrů krychlových. Žalobkyně zdůrazňují, že tato

množství byla podstatně nižší než objem, pro který, jak vyplývá z bodu 101 písm. e) odůvodnění napadeného rozhodnutí, se společnost Overgas snažila získat přístup k přepravní soustavě, který činil více než 1 miliardu metrů krychlových.

- 1241 Tribunál konstatuje, že si žalobkyně mohly lépe zajistit právo na obhajobu tím, že by použily skutečnost uvedenou v bodě 1240 výše, aby podpořily svůj argument vycházející ze skutečnosti, že společnost Overgas značně navýšila množství, pro které požadovala přístup k přepravní soustavě v roce 2011, a tedy žalobkyně byly nuceny požádat o vysvětlení na schůzce se společností Overgas dne 1. prosince 2010.
- 1242 Zadruhé žalobkyně tvrdí, že z následného vyjádření ze dne 10. června 2011 v méně důvěrném znění, ke kterému měly přístup na základě usnesení ze dne 14. března 2022, Bulgarian Energy Holding a další v. Komise (T-136/19, EU:T:2022:149), vyplývá, že společnost Overgas založila stížnost na mylném předpokladu, podle kterého by její vstup na bulharské trhy s dodávkami plynu zvýšil alternativy dodávek plynu, což by dodavatele přinutilo stanovit ceny na zásadách tržního hospodářství.
- 1243 Žalobkyně ve vyjádřeních ze dne 27. dubna 2022 tvrdí, že v roce 2011 mělo Bulharsko k dispozici pouze jediný zdroj dodávek plynu na vstupu, a sice Gazprom, k němuž měla společnost Overgas přímý přístup, zatímco společnost Bulgargaz k ní měla prostřednictvím společnosti Overgas pouze nepřímý přístup. Zdůrazňují, že v té době byla společnost Overgas prostředníkem Gazpromu v Bulharsku a byla předmětem šetření týkajícího se zneužití dominantního postavení, zejména proto, že společnost Bulgargaz účtovala nadměrné ceny. Nejen že tedy vstup společnosti Overgas na bulharský trh neposiloval hospodářskou soutěž na navazujícím trhu, ale ani společnost Bulgargaz v žádném případě nemohla nakupovat plyn za přiměřených podmínek.
- 1244 V tomto ohledu má Tribunál za to, že žalobkyně správně tvrdí, že znalost skutečností uvedených v bodě 1242 výše by jim umožnila lépe zajistit jejich obhajobu zejména tím, že by před Komisí tvrdily, že podmínky týkající se zdravé hospodářské soutěže na navazujícím trhu nebyly splněny, především z důvodu společnosti Overgas (a Gazprom), což by mohlo podpořit jejich obhajobu vycházející z objektivního odůvodnění nebo přinejmenším jejich argumenty ve prospěch snížení pokuty.
- 1245 Z úvah uvedených v bodech 1239 až 1244 výše vyplývá, že žalobkyně právně dostačujícím způsobem prokázaly, že kdyby nedošlo k pochybením Komise ve vztahu ke skutečnostem uvedeným v následných vyjádřeních společnosti Overgas, měly by přístup ke skutečnostem, které by jim mohly umožnit lépe zajistit jejich obhajobu v průběhu správního řízení ve smyslu judikatury citované v bodě 1238 výše.

c) Závěr k první a druhé části

- 1246 Z analýzy vad správního řízení uvedené v bodech 1153 až 1223 výše a jejich důsledků pro právo žalobkyň na obhajobu, přezkoumaných v bodech 1224 až 1245 výše, vyplývá, že první a druhé části prvního žalobního důvodu je třeba vyhovět.

[omissis]

E. Závěr k návrhu na zrušení napadeného rozhodnutí

1259 Vzhledem k tomu, že bylo vyhověno jak čtvrtému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z nesprávného konstatování zneužití dominantního postavení, tak prvnímu žalobnímu důvodu, vycházejícímu z porušení práva na obhajobu, je třeba napadené rozhodnutí zrušit v plném rozsahu, aniž je nezbytné rozhodnout o ostatních dovolávaných žalobních důvodech.

1260 Z toho tedy vyplývá, že není namístě vyhovět návrhům žalobkyň na organizační procesní opatření nebo na důkazní opatření směřujícím k získání jednak oznámení námitek ve věci Gazprom, jakož i dokumentů, na které toto oznámení odkazuje v rozsahu, v němž se týkají bulharského trhu s plynem, a jednak dokumentů, z nichž vychází věc Transgaz, jelikož uvedené návrhy nejsou za daného stavu věci relevantní pro vyřešení sporu [v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 25. června 2002, *British American Tobacco (Investments) v. Komise*, T-311/00, EU:T:2002:167, bod 50, a ze dne 9. března 2022, *Zardini v. Komise*, T-511/20, nezveřejněný, EU:T:2022:122, bod 58].

[*omissis*]

Z těchto důvodů

TRIBUNÁL (čtvrtý rozšířený senát)

rozhodl takto:

- 1) **Rozhodnutí Komise C(2018) 8806 final ze dne 17. prosince 2018 v řízení podle článku 102 SFEU (věc AT.39849 – BEH Gas) se zrušuje.**
- 2) **Evropská komise ponese vlastní náklady řízení a uhradí náklady řízení vynaložené společnostmi Bulgarian Energy Holding EAD, Bulgartransgaz EAD a Bulgargaz EAD.**
- 3) **Bulharská republika a společnost Overgas Inc. ponesou vlastní náklady řízení.**

Gervasoni

Madise

Nihoul

Frendo

Martín y Pérez de Nanclares

Takto vyhlášeno na veřejném zasedání v Lucemburku dne 25. října 2023.

Podpisy